

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO. 410.009.02.2021

Szczepan Rybacki
p.o. Dyrektora
Zespołu Placówek Wychowawczych
w Łobżenicy
Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego
w Łobżenicy
ul. Złotowska 14
89-310 Łobżenica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/093 Funkcjonowanie młodzieżowych ośrodków wychowawczych

I.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Łobżenicy 89-310 Łobżenica, ul. Złotowska 14 (dalej: MOW lub Ośrodek)

Kierownik jednostki kontrolowanej

Szczepan Rybacki, p.o. Dyrektora Zespołu Placówek Wychowawczych w Łobżenicy, od 1 listopada 2020 r. (dalej: Dyrektor MOW)

W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki pełnili: Dariusz Stypa, od 1 września 2020 r. do 31 października 2020 r., Violetta Michalska, od 1 września 2019 r. do 31 sierpnia 2020 r., Eugeniusz Cerlak, od 1 stycznia 2016 r. do 31 sierpnia 2019 r.

Zakres przedmiotowy kontroli

1. Przygotowanie MOW do realizacji zadań.
2. Realizacja przez MOW zadań opiekuńczych i wychowawczych.
3. Monitorowanie skuteczności realizowanych zadań.

Okres objęty kontrolą

Od 1 stycznia 2018 r. do 31 marca 2021 r.¹

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

KontrolerKontroler

Maciej Andrzejewski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli nr LPO/40/2021 z 9 kwietnia 2021 r.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem oraz później, do dnia zakończenia kontroli, tj. 2 lipca 2021 r.

² Dz. U. z 2020, poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Ośrodek nie był w pełni przygotowany do realizacji zadań opiekuńczych i wychowawczych, w tym zapewnienia bezpieczeństwa i poszanowania godności wychowanków.

Otoczenie MOW i jego pomieszczenia, poza budynkiem internatu, spełniały ogólne wymagania z zakresu bezpieczeństwa i higieny. Warunki mieszkaniowe nie w pełni gwarantowały intymność wychowanków MOW. Osoby (za wyjątkiem jednej) zatrudnione na stanowiskach nauczycieli, wychowawców, psychologów i pedagogów posiadały odpowiednie kwalifikacje, a w przypadku ich braku zostały zatrudnione za zgodą Wielkopolskiego Kuratora Oświaty.

Realizowane przez MOW zadania opiekuńcze i wychowawcze przygotowywały wychowanków do samodzielnego i odpowiedzialnego życia po opuszczeniu Ośrodka. Dla nowoprzyjętych wychowanków opracowano Indywidualne Programy Edukacyjno-Terapeutyczne⁴, które nie w każdym przypadku zawierały wszystkie wymagane elementy. Dla wychowanków opuszczających Ośrodek w związku z osiągnięciem pełnoletniości opracowane zostały Indywidualne Programy Usamodzielnienia⁵, w których zostały ujęte wszystkie wymagane elementy. Zadania opiekuńcze i wychowawcze Ośrodka wspierane były przez prowadzenie szeregu zajęć resocjalizacyjnych, sportowych, kulturalno-oświatowych i rozwijających zainteresowania. W MOW umożliwiano wychowankom kontynuowanie nauki po ukończeniu 18. roku życia, do końca roku szkolnego, uzyskując zgodę właściwego sądu rodzinnego w tym zakresie. Ośrodek monitorował skuteczność realizowanych zadań opiekuńczych i wychowawczych, przeprowadzając dwa razy do roku wielospecjalistyczne oceny poziomu funkcjonowania wychowanków, dokonując oceny efektów podejmowanych działań i badając poziom ich bezpieczeństwa. MOW nie gromadził informacji o dalszych losach usamodzielnianych wychowanków.

Po opuszczeniu MOW wychowankowie podejmowali pracę, a odsetek tych wychowanków był o 31 punktów procentowych wyższy od udziału procentowego w tym zakresie ustalonego w kontroli NIK przeprowadzonej w 2017 r.⁶. Odsetek wychowanków, którzy podjęli dalszą naukę po opuszczeniu Ośrodka był natomiast o 5,4 punktu procentowego niższy, niż odsetek takich wychowanków, ustalony w poprzedniej kontroli NIK.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- niezapewnienia wychowankom Ośrodka w budynku internatu wymaganych przepisami ogólnych warunków w zakresie bezpieczeństwa i higieny oraz warunków mieszkaniowych;
- nieprzeprowadzania każdego roku kontroli obiektów Ośrodka pod kątem zapewnienia korzystania z nich w sposób bezpieczny i higieniczny i nieprzekazanie organowi prowadzącemu protokołu z jednej takiej kontroli;
- nieprzeprowadzenia w wymaganych terminach półrocznych kontroli budynku hali sportowej i rocznych kontroli przewodów kominowych w budynkach Ośrodka;

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: I-PET.

⁵ Dalej: IPU.

⁶ Nr P/17/099 Działalność resocjalizacyjna młodzieżowych ośrodków wychowawczych przeprowadzonej w I kwartale 2017 r.; dalej: kontrola NIK przeprowadzona w 2017 r.

- niezrealizowania szeregu zaleceń wydanych po okresowych półrocznych, rocznych i pięcioletniej kontroli stanu technicznego obiektów Ośrodka;
- nieaktualizowania instrukcji bezpieczeństwa przeciwpożarowego, w terminach wymaganych przepisami;
- nieinformowania właściwych kierowników PCPR⁷ o zamiarze usamodzielnienia się wychowanków;
- niezwiększenia, odpowiednio do aktualnej liczby wychowanków, wymiaru czasu pracy psychologa i pedagoga, pomimo takiego obowiązku wynikającego z przepisów;
- przekraczania dopuszczalnej liczby uczniów w oddziałach szkolnych;
- prowadzenie przez jednego z nauczycieli zajęć do których nie miał odpowiednich kwalifikacji;
- niezamieszczania w dziennikach lekcyjnych i w dziennikach zajęć wszystkich wymaganych informacji;
- niewykonania czterech wniosków pokontrolnych NIK wydanych w 2017 r.

Stwierdzone nieprawidłowości, w ocenie NIK, nie pozostawały bez wpływu zarówno, na jakość, jak i na skuteczność procesu resocjalizacji nieletnich.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Przygotowanie MOW do realizacji zadań

1.1 Od 1 września 2019 r.⁹ MOW, wraz ze Szkołą Branżową I stopnia Specjalną oraz Szkołą Podstawową Specjalną został jednostką organizacyjną, Zespołu Placówek Wychowawczych w Łobżenicy (dalej: Zespół Placówek). Dyrektor MOW został Dyrektorem tego Zespołu. W skład Zespołu Placówek wchodziły: MOW w Łobżenicy oraz Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Kijaszkowie. Zespół dysponował pięcioma obiektami w Łobżenicy, tj. budynkiem administracyjno-szkolnym, budynkiem internatu, budynkiem hali sportowej, budynkiem warsztatów z kotłownią, budynkiem warsztatów z sanitariatami, a także budynkiem szkolno-mieszkalnym w Kijaszkowie. Wychowankowie Ośrodka, jak wynika z wyjaśnień Dyrektora MOW, przebywali w budynkach MOW położonych w Łobżenicy, a w razie konieczności wykorzystywano budynek szkolno-mieszkalny położony w Kijaszkowie.

Do 28 stycznia 2021 r. obowiązywały w Ośrodku procedury postępowania wychowawców i nauczycieli w sytuacjach kryzysowych w MOW¹⁰. Procedury te dotyczyły, m.in. postępowania w sytuacjach: kryzysu wychowawczego; dowiedzenia wychowanka pod wpływem alkoholu lub środków odurzających; ujawnienia na terenie MOW wychowanka będącego pod wpływem alkoholu lub środków odurzających; podejrzenia, że wychowanek posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki; zakłócenia toku lekcji; agresywnego zachowania wychowanka; aktów wandalizmu na terenie MOW; bójki między wychowankami na

⁷ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Na podstawie uchwały nr VII.52.2019 Rady Powiatu w Pile z dnia 25 kwietnia 2019 r.

¹⁰ Wprowadzone zarządzeniem nr 32 Dyrektora MOW w Łobżenicy z dnia 2 września 2011 r. Procedury te zostały wprowadzone do stosowania w Zespole Placówek z dniem 2 kwietnia 2020 r. zarządzeniem nr 4 Dyrektora Zespołu Placówek.

terenie MOW; sytuacji zastraszania lub wymuszania lub wywierania presji oraz innych rodzajów przemocy psychicznej; ataku słownego wychowanka w stosunku do nauczycieli/wychowawców; agresji fizycznej wychowanka w stosunku do nauczycieli/wychowawców; uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie MOW; ujawnienia przestępstwa ściganego na wniosek pokrzywdzonego na terenie MOW; epizodu psychotycznego wychowanka; wypadku wychowanka; zagrożenia chorobą zakaźną; zabójstwa lub samobójstwa. W procedurach, zatwierdzonych 28 stycznia 2021 r.¹¹ poza wymienionymi dodano procedury w zakresie zapobiegania i reagowania w przypadku: palenia papierosów na terenie Ośrodka oraz uprawiania nierzędu i przemocy fizycznej względem wychowanka poza MOW.

(akta kontroli str. 20-72, 497-577, 914-921, 1353, 1452-1463, 1468-1472, 1528-1529)

W MOW ustalone zostały ponadto procedury postępowania w sytuacjach związanych z pandemią COVID-19 (opisane w pkt 1.19. niniejszego wystąpienia).

(akta kontroli, str. 1168-1188)

1.2. W procedurach obowiązujących w kontrolowanym okresie wychowawca, nauczyciel lub świadek zdarzenia zostali zobowiązani do sporządzenia notatki w przypadku: agresywnego zachowania ucznia, aktów wandalizmu, palenia papierosów przez ucznia, używania wulgaryzmów wobec rówieśników i agresji słownej oraz fizycznej między wychowankami, kradzieży na terenie MOW, zastraszania, wymuszania, wywierania presji oraz innych rodzajów przemocy psychicznej, agresji słownej oraz fizycznej wychowanka w stosunku do nauczyciela, przemocy fizycznej względem wychowanka poza Ośrodkiem. Ponadto Dyrektor MOW, na zebraniu Rady Pedagogicznej¹² zobowiązał pracowników do dokumentowania zdarzeń nadzwyczajnych rozumianych jako sytuacje wymagające interwencji służb zewnętrznych.

W okresie objętym kontrolą w MOW funkcjonowały trzy rejestry zdarzeń nadzwyczajnych.

(akta kontroli str. 497-577, 1624-1637)

1.3. Badaniem objęto spełnianie przez MOW warunków w zakresie bezpieczeństwa i higieny, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach¹³. W wyniku oględzin¹⁴ obiektów Ośrodka stwierdzono, m.in. że: drogi ewakuacyjne były oznaczone w sposób wyraźny i trwałe; teren MOW był ogrodzony; stopnie schodów nie były śliskie; pomieszczenia¹⁵ budynków zlokalizowanych w Łobżeniczy wyposażone były w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy i instrukcję udzielania tej pomocy. Plan ewakuacji Ośrodka umieszczony był w widocznym miejscu, w sposób zapewniający łatwy do niego dostęp, szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren placówki zabezpieczone były w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście na jezdnię, a w budynku szkolno-mieszkalnym poręcze schodów posiadały zabezpieczenia przed zsuwaniem się po

¹¹ Na zebraniu Rady Pedagogicznej Zespołu Placówek.

¹² W dniu 17 grudnia 2020 r.

¹³ Dz. U. 2020 r., poz. 1604, dalej: rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

¹⁴ Przeprowadzonych przez kontrolera NIK w Łobżeniczy w dniu 19 maja 2021 r. i w Kijaszku w dniu 30 czerwca 2021 r..

¹⁵ Pokój nauczycielski, warsztaty szkolne, pokój nauczycieli wychowania fizycznego, kierownika internatu, kuchnia.

nich tym samym zrealizowane zostały wnioski sformułowane w wyniku kontroli NIK przeprowadzonej w 2017 r.

Ponadto stwierdzono, że:

w budynku szkolno-mieszkalnym w Kijaszkowie:

- przestrzeń pomiędzy biegami schodów (22 cm) nie była zabezpieczona. Wicedyrektor ds. wychowawczych wyjaśnił, że przestrzeń ta jest tak znikoma, że nie zagraża ani zdrowiu ani życiu wychowanków;

- w kuchni oraz w pokoju kierownika internatu nie było apteczek. Wicedyrektor ds. wychowawczych oświadczył, że zostały one zdemontowane na czas malowania. Dodał, że w Kijaszkowie, od powstania Zespołu Placówek, nie byli kwaterowani wychowankowie (za wyjątkiem potrzeby utworzenia grupy izolacyjnej podczas pandemii COVID-19).

w budynku internatu:

- nie wyposażono schodów w balustrady z poręczami; tym samym nie zrealizowano wniosku po kontroli NIK przeprowadzonej w 2017 r.;

- nie zapewniono bieżącej wody pod natryskami znajdującymi się na poszczególnych piętrach oraz w piwnicy; kabiny prysznicowe na poszczególnych piętrach pozbawione zostały armatury (baterii lub słuchawek prysznicowych), a w piwnicy dla skorzystania z natrysku konieczna była obecność pracownika MOW; ponadto brak było możliwości indywidualnego dozowania wody dla poszczególnych natrysków¹⁶;

- okładziny ceramiczne na parapetach w pokojach mieszkalnych były spękane oraz posiadały ubytki płytek¹⁷,

- w części pokoi mieszkalnych klepka parkietu była luźna;

- elementy stalowe na elewacji na cokole były w wielu miejscach pogięte z odstającymi krawędziami blachy¹⁸;

- krawędzie stalowych mocowań instalacji odgromowej odstawały od elewacji;

- drzwi w wyjściu ewakuacyjnym w Internacie były zamknięte na klucz a Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego nie zawierała postanowień co do ich otwarcia w przypadku ewakuacji.

Ustalone w trakcie oględzin nieprawidłowości opisane zostały w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1189-1340, 1342-1347, 1354-1357, 1528-1529, 1624-1630, 1660-1673)

Na dzień 24 maja 2021 r. jeden z pracowników MOW nie odbył przeszkolenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy, wymaganego przepisami § 21 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. Wynikało to z jego długotrwałej nieobecności.

(akta kontroli str. 945-951, 969-970, 1010-1013, 1342-1347, 1477-1479)

1.4. W kontrolowanym okresie przeprowadzone zostały dwie kontrole zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów¹⁹ MOW (27 sierpnia

---

¹⁶ Na brak możliwości dozowania wody w kabinach prysznicowych (gdyż dozownik działa na sześć kabin jednocześnie) w piwnicach internatu wskazali już wcześniej (w marcu 2018 r.) wizytatorzy z Kuratorium Oświaty w Poznaniu.

¹⁷ Na nieprawidłowości dotyczące parapetów, tj. ubytków w płytkach w pokojach mieszkalnych oraz brak słuchawek prysznicowych przy dwóch natryskach zwracali wcześniej (w lipcu 2018 r.) uwagę inspektorzy Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego.

¹⁸ Naprawę rozpoczęto w trakcie kontroli NIK.

¹⁹ Kontrole, o których mowa w przepisach § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

2019 r. i 24 sierpnia 2020 r.), z których nie sformułowano żadnych zaleceń. Do organu prowadzącego²⁰ przesłana została tylko kopia protokołu z kontroli przeprowadzonej w 2020 r. Ustalone nieprawidłowości dot. nieprzeprowadzenia w 2018 r. przedmiotowej kontroli oraz nieprzekazania organowi prowadzącemu kopii protokołu z kontroli przeprowadzonej w 2019 r., a także nierzetelnego prowadzenia tych kontroli zostały opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 410-422, 1358, 1542-1556, 1660-1673)

1.5. W kontrolowanym okresie obiekty Ośrodka objęte były kontrolami okresowymi:

- przeprowadzanymi co najmniej raz w roku²¹: dot. przeglądu technicznego budynków - w dniach: 29 września 2018 r., 29 sierpnia 2019 r. i 2 września 2020 r.; dot. przeglądu instalacji gazowej – w dniach: 17 października 2018 r., 21 października 2019 r., 20 listopada 2020 r.; dot. przeglądu przewodów kominowych - w dniach 14 oraz 29 września 2018 r., 29 sierpnia 2019 r., 25 stycznia 2021 r.

Nie przeprowadzenie kontroli przewodów kominowych w 2020 r., opisane zostało w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;

- przeprowadzanymi co najmniej dwa razy w roku²², dot. hali sportowej, w dniach: 29 marca 2019 r., 29 sierpnia 2019 r.

W 2018 r. oraz 2020 r. hala sportowa objęta była kontrolą raz w roku, odpowiednio: 29 września 2018 r. oraz 2 września 2020 r. Nie przeprowadzenie półrocznych kontroli hali sportowej opisane zostało w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Ostatnia kontrola okresowa przeprowadzana co najmniej raz na pięć lat²³, miała miejsce w okresie od 1 marca do 7 kwietnia 2017 r.

(akta kontroli, str. 216-328, 1359-1369, 1557-1575, 1688-1693)

Protokoły po kontrolach przeprowadzonych w 2018 r. zawierały 38 zaleceń (nie wskazano terminu ich wykonania), z tego 36 dotyczyło niewykonanych zaleceń po kontroli pięcioletniej. W protokołach z kontroli przeprowadzonej w 2019 r. zawarto 37²⁴ zaleceń (nie wskazano terminu ich wykonania) i dotyczyły one niewykonanych zaleceń z 2018 r., z tego siedem dot. budynku szkolno-administracyjnego, osiem dot. internatu, trzy dot. hali sportowej, pięć dot. budynku warsztatów z kotłownią, osiem dot. budynku warsztatów z sanitariatami, sześć dot. budynku szkolno-mieszkalnego.

Z zaleceń tych, w latach 2018 oraz 2019 wykonanych zostało (głównie w ramach bieżących prac konserwatorskich) dziewięć, z tego dwa²⁵ dot. budynku szkolno-administracyjnego, jedno²⁶ dot. budynku internatu, dwa²⁷ dot. budynku warsztatów z kotłownią, trzy²⁸ dot. budynku warsztatów z sanitariatami, jedno²⁹ dot. budynku

---

²⁰ Którym jest Powiat Piłski.

²¹ O których mowa w przepisach art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r., Dz. U. z 2020 r., poz. 1333, ze zm., (dalej: Prawo budowlane).

²² O których mowa w przepisach art. 62 ust. 1 pkt 3 Prawa budowlanego.

²³ O której mowa w przepisach art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego.

²⁴ Dokonano zalecanego rok wcześniej przeglądu instalacji centralnego ogrzewania i wodno-kanalizacyjnej.

²⁵ Naprawy posadzek (wymiana uszkodzonych płytek podłogowych), wykonano przegląd okresowy wewnętrznych instalacji sanitarnych, c.o., i wod.-kan.

²⁶ Malowanie pomieszczeń wewnątrz budynku.

²⁷ Bieżąca wymiana szyb w oknach, bieżąca wymiana opraw jarzeniowych.

²⁸ Bieżąca wymiana i uzupełnienie oszkleń w oknach, malowanie pomieszczeń farbą, konserwacja farbami drzwi stalowych i bram.

szkolno-mieszkalnego, a cztery wykonano częściowo, z tego: trzy³⁰ dot. budynku internatu, jedno³¹ dot. hali sportowej .

Protokoły z 2020 r. zawierały 44 zalecenia (w tym 22 obejmowały niewykonane lub wykonane częściowo zalecenia z 2019 r.), z tego po osiem dot. budynku szkolno-administracyjnego, budynku internatu, oraz budynku warsztatów z sanitariatami, po pięć dot. budynku hali sportowej oraz budynku warsztatów z kotłownią, oraz 10 budynku szkolno-mieszkalnego. Z zaleceń tych, głównie w ramach bieżących drobnych napraw, wykonanych zostało dziewięć, z tego cztery³² dot. budynku administracyjno-szkolnego, jedno³³ dot. warsztatów z sanitariatami, cztery³⁴ dot. budynku szkolno-mieszkalnego, natomiast dwa zostały wykonane częściowo, z tego jedno³⁵ dot. hali sportowej, oraz jedno³⁶ dot. budynku szkolno-mieszkalnego .

(akta kontroli, str. 250-328, 1359-1369)

Po kontroli pięcioletniej przeprowadzonej w 2017 r. wydane zostały 44 zalecenia (nie wskazano terminu ich wykonania), z których nie zrealizowano 19, w tym dziewięciu określonych jako pilne. Zalecenia określone jako pilne dot.: w budynku administracyjno-szkolnym: demontażu stalowych drzwi w pomieszczeniu sanitariatów; montażu nawiewów w skrzydłach drzwiowych sanitariatów, wymiany i uzupełnienia uszkodzonych desek w połaciach dachowych; w internacie: montażu nawiewów w drzwiach w sanitariacie na II piętrze, oraz naprawy i wymiany drewnianych elementów parkietu; w budynku warsztatów z sanitariatami: naprawy opaski betonowej wokół budynku oraz wymiany uszkodzonych płytek ceramicznych na ścianach w sanitariatach; w budynku warsztatów z kotłownią: naprawy opaski betonowej przy budynku; w budynku szkolno-mieszkalnym: naprawy tynków wewnętrznych na poddaszu obiektu. Pozostałe zalecenia dot.: w budynku administracyjno-szkolnym: wymiany pokrycia dachowego³⁷, wymiany stolarki okiennej drewnianej w części piwnicznej i poddaszu; w budynku internatu: naprawy tynku zewnętrznego na elewacji budynku, odnowienia elewacji z naprawą elementów stalowych oraz likwidacji odształceń w nawierzchni kostki betonowej na zewnątrz budynku; w budynku hali sportowej: uzupełnienie spoin cegły klinkierowej na elewacji budynku; w budynku warsztatów z sanitariatami: wymiany kolanka rury spustowej oraz uzupełnienia ubytków w tynkach zewnętrznych i wewnętrznych; w budynku szkolno-mieszkalnym: naprawy uszkodzonych desek na poddaszu, wymiany uszkodzonej wykładziny PCV w pomieszczeniach sypialnych.

---

²⁹ Naprawa uszkodzonych drzwi wewnętrznych (w czerwcu 2019 r. wymieniono na nowe), wymiana płytek podłogowych (maj 2019 r.).

³⁰ Naprawy bieżące uszkodzonych obróbek blacharskich gzymsów i parapetów, naprawy bieżące uszkodzonych płytek podłogowych, klatki schodowej, pomieszczeń piwnicznych, korytarzy i schodów zewnętrznych, naprawy bieżące uszkodzonych płytek ściennych na parapetach w pokojach oraz na ścianach pomieszczeń piwniczno-magazynowych.

³¹ Malowanie pomieszczeń budynku (odnowa powłok malarskich) naprawa tynków.

³² Konserwacja stolarki drzwiowej i okiennej, drobne naprawy elementów elewacji, remont pomieszczeń w podpiwniczeniu (prace te realizowano w ramach bieżących napraw w 2020 r.).

³³ Konserwacja drzwi stalowych i bram (prace te realizowano w ramach bieżących napraw).

³⁴ Konserwacja stolarki drzwiowej z drobnymi naprawami, drobne naprawy ogrodzenia (prace te realizowane były przez konserwatorów zatrudnionych w MOW), przegląd instalacji odgromowej.

³⁵ Drobne naprawy posadzek (prace te realizowano w ramach bieżących napraw w 2020 r., nie naprawiono sufitów).

³⁶ Przegląd dekarski z regulacją i naprawą systemu odwodnienia dachu (wykonano czyszczenie systemu rynien).

³⁷ Usunięcie płyt azbestowo-cementowych z dachu obiektu i pokrycie go dachówką ceramiczną, blachodachówką itp.

Zalecenia powyższe ujęte zostały także w protokołach z kontroli rocznych przeprowadzonych w latach 2018 oraz 2019 (częściowo także w protokole z kontroli przeprowadzonej w 2020 r.). Ponadto do dnia kontroli NIK³⁸, nie zostało zrealizowanych 14 zaleceń wskazanych w protokołach z kontroli przeprowadzonej w 2020 r., z tego dwa dot. budynku szkolno-administracyjnego (nie wykonano regulacji i naprawy systemu odwodnienia dachu oraz napraw obróbek blacharskich); trzy dot. internatu (nie wykonano regulacji i naprawy systemu odwodnienia dachu, przeglądu i wymiany stolarki drzwiowej, przeglądu roboczego i konserwacji instalacji wod.-kan. oraz c.o.; dwa dot. hali sportowej (nie wykonano regulacji i naprawy systemu odwodnienia dachu oraz napraw obróbek blacharskich); dwa dot. warsztatów z kotłownią (nie wykonano naprawy tynków oraz posadzek, a także malowania), jedno dot. warsztatów z sanitariatami (nie wykonano regulacji i naprawy systemu odwodnienia dachu), cztery dot. budynku szkolno-mieszkalnego (nie dokonano remontu fragmentów elewacji, naprawy obróbek blacharskich, powierzchni betonowych oraz przeglądu dekarского z regulacją i naprawą systemu odwodnienia dachu)

(akta kontroli, str. 216-249, 1359-1369, 1796-1807, 1452-1463, 1473-1476, 1492-1502, 1505-1506, 1611-1617, 1622)

Obiekty Ośrodka, jak wynikało z konkluzji zawartych w protokołach z wyżej opisanych kontroli obiektów MOW, nie stwarzały zagrożenia dla ich użytkowników.

(akta kontroli, str.216-328)

Kontrole obiektów Ośrodka, opisane wyżej, przeprowadziły osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności. W książkach obiektu budowlanego prowadzonych dla tych budynków nie odnotowano wszystkich przeprowadzonych, w latach 2018-2021 (do 31 marca), okresowych kontroli stanu technicznego, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 216-409)

Ośrodek, w kontrolowanym okresie, nie przysyłał do organu prowadzącego protokołów z kontroli obiektów budowlanych, opisanych wyżej.

(akta kontroli, str. 1024-1027, 1473-1476, 1660-1673)

Według informacji uzyskanej w toku kontroli NIK, organ prowadzący, ze względu na brak informacji od Dyrektora MOW o ww. stwierdzonych nieprawidłowościach, nie podejmował działań w celu realizacji zaleceń zawartych w protokołach z kontroli budowlanych obiektów MOW.

(akta kontroli str. 1024-1027)

MOW posiadał Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego³⁹ wprowadzoną w życie 2 stycznia 2004 r. i Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego dla hali sportowej przy MOW⁴⁰, wprowadzoną w życie 4 listopada 2009 r. Instrukcje te do dnia zakończenia kontroli NIK (2 lipca 2021 r.) nie były aktualizowane, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 423-496, 1014-1016)

W latach 2018-2020 kontrole gaśnic i hydrantów, znajdujących się na terenie MOW, przeprowadzane były co roku. W dniu oględzin dokonanych przez NIK stwierdzono

---

³⁸ Tj. do 2 lipca 2021 r.

⁴⁰ Stanowiącą załącznik do zarządzenia nr 25 Dyrektora MOW z dnia 4 listopada 2009 r.

ważność ich badania. Protokoły oraz faktury⁴¹ dotyczących ostatniego przeglądu hydrantów w obiektach MOW potwierdzały spełnianie przez nie europejskiej normy.

Ostatnia kontrola Ośrodka pod względem bezpieczeństwa przeciwpożarowego miała miejsce w 2009 r. w obiektach w Łobżenicy oraz w 2010 r. w budynku w Kijaszkowie.

(akta kontroli, str. 1695-1696, 1505, 1508-1510, 1530-1541, 1576-1587, 1624-1630)

Wicedyrektor ds. dydaktycznych podał, że nie posiada wiedzy dlaczego w MOW, w okresie objętym kontrolą, nie były podejmowane działania celem przeprowadzenia kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego.

(akta kontroli, str. 1624-1630)

1.6. Badaniem objęto spełnianie przez Ośrodek warunków mieszkalnych określonych w rozporządzeniu w sprawie MOW⁴². W wyniku oględzin⁴³ ustalono, że: zapewniono wychowankom pokoje mieszkalne⁴⁴ przeznaczone dla nie więcej niż czterech wychowanków; były one wyposażone w tapczany, poduszki, kołdry i bieliznę pościelową, szafkę do przechowywania rzeczy osobistych i szafy ubraniowe. W obiektach MOW znajdowały się: pomieszczenia rekreacyjno-wypoczynkowe; pomieszczenie umożliwiające organizację spotkań całej społeczności Ośrodka; odpowiednio wyposażone pomieszczenia do prowadzenia zajęć i do indywidualnej pracy z wychowankiem; miejsca umożliwiające samodzielne przygotowywanie posiłków przez wychowanków, posiadające odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności; pokoje dla chorych; miejsca umożliwiające wychowankom samodzielne pranie rzeczy osobistych oraz ich suszenie. Poszczególne toalety oddzielone były niskimi ściankami (1,5 m) zaopatrzonymi w drzwi wahadłowe. Ustalone nieprawidłowości w zakresie zapewnienia odpowiednich warunków mieszkalnych wychowankom zostały opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1189-1341, 1354-1357, 1452-1463, 1624-1630)

W obiektach zlokalizowanych w Łobżenicy nie zastosowano żadnych udogodnień dla osób niepełnosprawnych, bowiem zgodnie z § 15 ust. 5⁴⁵ w powiązaniu z § 63

---

⁴¹ W których treści wystawca wskazał, że są one także protokołem wykonania usługi.

⁴² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (Dz. U. poz. 1606.; dalej: rozporządzenie w sprawie MOW); wcześniej rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. poz. 1872 ze zm.), które zachowuje moc do czasu zakończenia kształcenia odpowiednio w dotychczasowym gimnazjum, trzyletnim liceum ogólnokształcącym, czteroletnim technikum, klasach dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej prowadzonych w branżowej szkole I stopnia, dotychczasowej szkole policealnej i szkole specjalnej przysposabiającej do pracy.

⁴³ O którym mowa wcześniej w pkt 1.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁴⁴ Pozwalające na zakwaterowanie po 60 wychowanków w budynkach: internatu w Łobżenicy oraz w szkolno-mieszkalnym w Kijaszkowie.

⁴⁵ W brzmieniu: „Do szkoły nie przyjmuje się uczniów: 1) chorych fizycznie lub psychicznie, wymagających leczenia szpitalnego lub indywidualnej opieki i pomocy osoby dorosłej; 2) upośledzonych umysłowo; 3) niewidomych i głuchych, a także niedowidzących i niedosłyszących w stopniu umożliwiającym naukę w szkole ogólnodostępnej; 4) kalekich w stopniu wymagającym opieki indywidualnej, pomocy w poruszaniu się, ubieraniu itp.”

ust. 5⁴⁶ Statutu Zespołu Placówek⁴⁷ nie przewidziano przyjmowania do MOW wychowanków o szczególnych potrzebach.

(akta kontroli str. 12-72, 1343-1347)

1.7. Liczba wychowanków MOW według stanu na: 31 marca, 30 czerwca, 30 września i 31 grudnia, wynosiła:

- w 2018 r., odpowiednio: 82, 82, 90, 91; w 2019 r., odpowiednio: 102, 88, 85, 77, w 2020 r., odpowiednio: 76, 65, 75, 48; w 2021 r. (na 31 marca): 47.

(akta kontroli str. 1370)

1.8. Liczba wychowanków, którzy nie zostali doprowadzeni do MOW w latach 2018–2021 (do 31 marca) kształtowała się następująco:

- w 2018 r.: 89, co stanowiło 47,8% nieletnich skierowanych do Ośrodka (186);

- w 2019 r.: 93, co stanowiło 48,4% nieletnich skierowanych do Ośrodka (192);

- w 2020 r.: 74, co stanowiło 60,2% nieletnich skierowanych do Ośrodka (123);

- w 2021 r.: 27, co stanowiło 64,3% nieletnich skierowanych do Ośrodka (42);

Łącznie w kontrolowanym okresie nie zostało doprowadzonych 283 wychowanków co stanowiło 52,1% nieletnich skierowanych do Ośrodka (543).

(akta kontroli str. 1371, 969-970, 1342-1347)

1.9. Liczba wychowawców MOW, według stanu na: 31 marca, 30 czerwca, 30 września i 31 grudnia, wyniosła odpowiednio, w 2018 r.: 19, 20, 22, 22 osoby, w 2019 r.: 23, 23, 20, 20 osób, w 2020 r.: 20, 20, 18, 19 osób; na 31 marca 2021 r. - 18 osób.

(akta kontroli str. 1372)

1.10. Kontrola Kuratorium Oświaty przeprowadzona na zlecenie NIK⁴⁸ wykazała, że spośród 18 nauczycieli-wychowawców zatrudnionych w MOW⁴⁹, w aktach dwóch brakowało dokumentów potwierdzających przygotowanie pedagogiczne. Jednocześnie Kuratorium zaleciło podjęcie działań mających na celu ustalenie, czy osoby te posiadają kwalifikacje do prowadzenia zajęć zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli⁵⁰. Dyrektor MOW wyjaśnił, że każdy z tych wychowawców posiada stopień nauczyciela dyplomowanego nadany przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu.

Poza ww. brakami, zatrudnieni nauczyciele-wychowawcy posiadali kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela wychowawcy, wymagane przepisami § 16 ust. 2 rozporządzenie w sprawie kwalifikacji nauczycieli .

(akta kontroli str. 1704-1721)

1.11. W okresie objętym kontrolą w Ośrodku prowadzono następujące szkoły, odpowiednio w roku szkolnym:

---

⁴⁶ W brzmieniu: „Postanowienia zawarte w statucie Zespołu odnoszą się do Ośrodków wchodzących w skład Zespołu: MOW w Łobżenicy oraz MOS w Kijaszkowie”.

⁴⁷ Stanowiącego załącznik nr 2 do uchwały nr VII.52.2019 Rady Powiatu w Pile, z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie utworzenia Zespołu Placówek Wychowawczych w Łobżenicy (dalej: Uchwała w sprawie utworzenia Zespołu Placówek).

⁴⁸ Kontrola doraźna przeprowadzona przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu Delegatura w Pile przeprowadzona w dniach 5, 6, 10, 12 maja 2021 r., dalej: „kontrola Kuratorium”.

⁴⁹ Według stanu na dzień 31 marca 2021 r.

⁵⁰ Dz. U. z 2020 r., poz. 1289, dalej: „rozporządzenie w sprawie kwalifikacji nauczycieli”.

- 2017/2018: Szkoła Podstawowa (jeden oddział), Gimnazjum (trzy oddziały), Zasadnicza Szkoła Zawodowa (jeden oddział), Branżowa Szkoła I stopnia (dwa oddziały);
- 2018/2019: Szkoła Podstawowa (trzy oddziały), Gimnazjum (dwa oddziały), Branżowa Szkoła I stopnia (cztery oddziały);
- 2019/2020: Szkoła Podstawowa (dwa oddziały), Branżowa Szkoła I stopnia (pięć oddziałów);
- 2020/2021: Szkoła Podstawowa (dwa oddziały), Branżowa Szkoła I stopnia (cztery oddziały);

(akta kontroli str. 1373)

1.12. Liczba nauczycieli MOW, według stanu na: 31 marca, 30 czerwca, 30 września i 31 grudnia, wyniosła odpowiednio: w 2018 r. po 21 osób (w każdym ze wskazanych terminów); w 2019 r.: 21, 21, 18, 17 osób; w 2020 r.: 16, 14, 14, 16 osób; na 31 marca 2021 r.: 16 osób.

(akta kontroli str. 1374)

1.13. Kontrola Kuratorium wykazała, że dwóch, spośród 16 nauczycieli zatrudnionych w MOW⁵¹, nie posiadało odpowiednich kwalifikacji. Dotyczyło to: nauczyciela prowadzącego zajęcia z edukacji dla bezpieczeństwa, który nie posiadał kwalifikacji do prowadzenia zajęć w zakresie udzielania pierwszej pomocy, wymaganych przepisami § 11 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji nauczycieli oraz nauczyciela geografii, który nie posiadał kwalifikacji do prowadzenia zajęć z tego przedmiotu. W dniu 24 listopada 2020 r. Dyrektor otrzymał zgodę Wielkopolskiego Kuratora Oświaty na zatrudnienie w roku szkolnym 2020/2021 nauczyciela geografii, nieposiadającego odpowiednich kwalifikacji.

Kuratorium zaleciło przydzielać zajęcia z edukacji dla bezpieczeństwa nauczycielowi posiadającemu kwalifikacje zgodne z ww. przepisami.

(akta kontroli str. 1704-1721)

Dyrektor wyjaśnił, że nauczyciel prowadzący zajęcia z edukacji dla bezpieczeństwa w najbliższym czasie uzupełni kwalifikacje.

(akta kontroli str. 945-951)

1.14. Liczba psychologów zatrudnionych w Ośrodku (w przeliczeniu na pełen etat) kształtowała się następująco:

- 1,0 w 2018 r., na: 31 marca, 30 czerwca, 30 września i 31 grudnia; w 2019 r. na: 31 marca, 30 czerwca, 30 września, 31 grudnia; w 2020 r.: na 31 marca;
- 2,0 na 30 czerwca 2020 r.,
- 1,5 na: 30 września i 31 grudnia 2020 r.; na 31 marca 2021 r.

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 24 maja 2020 r. w MOW zatrudniony był jeden, a od 25 maja 2020 r. do 31 marca 2021 r. dwóch psychologów.

Liczba pedagogów zatrudnionych w Ośrodku (w przeliczeniu na pełen etat) kształtowała się następująco:

- 2,0 w 2018 r. na: 31 marca, 30 czerwca, 30 września i 31 grudnia; w 2019 na: 31 marca, 30 czerwca, 30 września;
- 3,0 w 2019 r. na: 31 grudnia; w 2020 r. na 31 marca, 30 czerwca;
- 2,5 w 2020 r. na: 30 września i 31 grudnia w 2021 r. na 31 marca.

---

⁵¹ Według stanu na 31 marca 2021 r.

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 3 listopada 2019 r. w MOW zatrudnionych było dwóch, a od 4 listopada do 31 marca 2021 r. trzech pedagogów.

Na rok szkolny 2017/2018, organ prowadzący ustalił obowiązkowy wymiar zajęć pedagogów i psychologów wynoszący po 26 godzin tygodniowo natomiast na lata szkolne: 2018/2019 - 2020/2021 po 22 godziny tygodniowo. Tygodniowa liczba godzin świadczona przez psychologów, według stanu na 30 czerwca, 31 grudnia 2020 r. i 31 marca 2021 r. oraz przez pedagogów według stanu na 31 grudnia 2019 r., 31 marca, 30 czerwca, 30 września, 31 grudnia 2020 r. i 31 marca 2021 r. była zgodna z wymogami § 24 ust. 4 rozporządzenia w sprawie MOW.

Na koniec każdego kwartału 2018 r. i 2019, r. a w 2020 r. na koniec marca i czerwca wystąpiła potrzeba zwiększenia wymiaru tygodniowego czasu pracy psychologa o od 4/3 do 5/3 pensum. MOW zwiększył ten wymiar o 1/2. W przypadku pedagoga natomiast potrzeba zwiększenia wymiaru tygodniowego czasu pracy o od 4/3 do 5/3 pensum wystąpiła na koniec każdego kwartału 2018 r. i na koniec trzech pierwszych kwartałów 2019 r. MOW zwiększył ten wymiar o 3/3. Nieprawidłowości ustalone w tym zakresie zostały opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1375-1377, 1511-1516, 1624-1630)

1.15. Kontrola Kuratorium wykazała, że psychologzy i pedagodzy zatrudnieni w Ośrodku w dniu 31 marca 2021 r., posiadali kwalifikacje do zajmowania tych stanowisk, wymagane przepisami §§ 18 i 19 ust. 3 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji nauczycieli.

(akta kontroli str. 1704-1721)

1.16. Do MOW przyjmowani byli wychowankowie dowożeni bezpośrednio przez rodziców/opiekunów lub przez Policję. W Ośrodku nie wprowadzono odrębnych procedur w tym zakresie. Z wyjaśnień Dyrektora MOW wynikało, że nie było potrzeby wprowadzenia odrębnych procedur, ponieważ zadanie to wynika z zakresu obowiązków pedagoga. Dalej podał, że przewóz wychowanków był realizowany dwoma pojazdami służbowymi prowadzonymi przez kierowcę w obecności opiekuna wychowanka. W okresie objętym kontrolą było to sześciu pracowników, z tego trzech kierowców oraz trzech pracowników pedagogicznych.

Wszystkie osoby zatrudnione na stanowisku kierowcy posiadały aktualne i ważne orzeczenia o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na tym stanowisku oraz orzeczenia o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem służbowym.

W ewidencji zdarzeń nadzwyczajnych, prowadzonej w MOW, nie odnotowano żadnych zdarzeń związanych z przewozem wychowanków. Dyrektor MOW wyjaśnił, że nie wystąpiły problemy związane z transportem nieletnich.

(akta kontroli str. 578-589, 914-924, 945-951, 1464-1467)

1.17. Obowiązujące w MOW, w okresie objętym kontrolą NIK procedury (opisane w pkt 1.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego) dotyczyły, m.in. sytuacji gdy wychowawca podejrzewa, że wychowanek posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk oraz sytuacji dowiezienia wychowanka pod wpływem alkoholu lub środków odurzających. Postanowienia procedury wskazywały, że należy odizolować takiego wychowanka od grupy, pamiętając, aby nie zostawić go samego a gdy swoim zachowaniem i stanem zdrowia stwarza zagrożenie dla swojego życia lub zdrowia innych osób należy wezwać pomoc medyczną w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub zażycia środków odurzających.

W procedurze postępowania w przypadku gdy wychowawca podejrzewa, że wychowanek posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk przewidziano,

że wychowawca nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży, ani teczki wychowanka - czynność ta była zastrzeżona wyłącznie dla Policji.

Obowiązujące w MOW procedury nie określały zasad przeciwdziałania wnoszeniu na teren MOW niebezpiecznych narzędzi. Dyrektor wyjaśnił, że w przypadkach próby wniesienia na teren MOW niebezpiecznych narzędzi, przedmioty takie zabezpieczane są w depozycie.

(akta kontroli str. 497-577, 914-924, 1624-1637)

Dyrektor podał, że w roku szkolnym 2020/2021 wystąpiła jedna sytuacja polegająca na samowolnym oddaleniu się sześciu wychowanków MOW i spożyciu przez nich alkoholu. Wyjaśnił, że w związku z tym zdarzeniem wezwana została Policja. Wychowankowie zostali odizolowani od reszty podopiecznych. W badaniu trzeźwości uczestniczyło dwóch policjantów i dwóch pracowników pedagogicznych. Dodał, że wychowankowie na okoliczność spożycia alkoholu lub innego środka odurzającego często negują działania pracowników MOW. Odmawiają współpracy, utrudniają badania medyczne, skracają dystans lub używają wulgaryzmów.

(akta kontroli str. 914-924)

1.18. Dyrektor MOW w związku z pandemią COVID-19 wprowadził następujące procedury/instrukcje:

- obowiązujące od 2 kwietnia 2020⁵² r.: procedury postępowania w sprawie działań ochronnych przed zakażeniem koronawirusem COVID-19⁵³; instrukcję postępowania i zachowania zasad bezpieczeństwa przez wychowawców MOW podczas czynności związanych z wypuszczaniem wychowanków na przepustkę wielkanocną 2020 r.; instrukcję szczegółową zachowania bezpieczeństwa przez pracowników pedagogicznych MOW podczas czynności związanych z przyjmowaniem wychowanków powracających z przepustki po przerwie wielkanocnej; ankietę dla wychowanka nowo przybyłego lub powracającego z urlopowania lub dowiezionego;
- obowiązującą od 25 września 2020 r. instrukcję dla wychowawców grupy izolacyjnej⁵⁴;

(akta kontroli str. 1168-1188)

Dyrektor wyjaśnił, że zakażenie wirusem SARS-cov-2 zostało potwierdzone testami u dwóch wychowanków. Zostali oni odizolowani od reszty społeczności, a pozostali podopieczni oraz pracownicy mający z nimi kontakt objęci zostali kwarantanną. W MOW miał miejsce także jeden przypadek podejrzenia zakażenia się przez wychowanków wirusem SARS-cov-2 oraz jeden przypadek potwierdzenia zakażenia tym wirusem u nauczyciela. We wszystkich tych trzech sytuacjach zajęcia nauki praktycznej zawodu zostały zawieszono, natomiast zajęcia teoretyczne były realizowane w systemie zdalnym i hybrydowym. Dyrektor podał, że w okresie pandemii wychowankowie mieli stały dostęp do lekarza rodzinnego oraz byli umawiani na wizyty lekarskie i stomatologiczne, oraz odbywały się konsultacje specjalistyczne zgodnie z zaleceniami lekarza rodzinnego.

Dowożeni, w okresie pandemii COVID-19, nowi wychowankowie trafiali na grupę izolacyjną, stworzoną na II piętrze internatu, gdzie przebywali 10 dni. Gdy liczba

---

⁵² Wprowadzona zarządzeniem nr 5/2020.

⁵³ Określała ona, m.in. zasady organizacji pracy w Ośrodku, obiegu korespondencji i zaopatrzenia, wejścia na teren MOW oraz przyjmowania wychowanków;

⁵⁴ Która zlokalizowana została w pokoju gościnnym w budynku szkolno-administracyjnym w Łobżenicy, złożonym z dwóch sypialni, aneksu kuchennego oraz węzła sanitarnego.

wychowanków kończących izolację i wracających do MOW wymusiła zajęcie tych pomieszczeń, grupa izolacyjna na około dwa tygodnie przeniesiona była do budynku w Kijaszkowie.

(akta kontroli str. 912-924, 945-951, 973-988, 1528-1529)

Dyrektor MOW wyjaśnił, że problemem⁵⁵ było zapewnienie całodobowej opieki nad wychowankami objętymi kwarantanną lub izolacją.

(akta kontroli str. 912-924)

W latach 2020-2021 organ prowadzący przekazał do Ośrodka maseczki ochronne, płyn do dezynfekcji oraz chusteczki antybakteryjne. Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu przekazał MOW termometr, 20 szt. przyłbic, 1 200 szt. maseczek ochronnych oraz 25 litrów płynu do dezynfekcji. Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej ETAP przekazał 200 szt. maseczek ochronnych.

Dyrektor podał w wyjaśnieniach, że dostęp do środków ochrony osobistej, zapewniony został wszystkim pracownikom oraz wychowankom MOW.

(akta kontroli str. 912-924)

1.19. Do szczepienia przeciw SARS-CoV-2 dla w ramach Narodowego Programu Szczepień zgłosiło się 13 pracowników MOW⁵⁶. Na dzień 30 kwietnia 2021 r. wszyscy oni byli zaszczepieni jedną dawką.

(akta kontroli str. 1611-1617, 1623)

Dyrektor MOW, w wyjaśnieniach podał, że w zakresie realizacji szczepień problemem był brak rzetelnej informacji o ich terminach.

(akta kontroli str. 912-924)

1.20. Po kontroli NIK przeprowadzonej w 2017 r. w zakresie przygotowania MOW do realizacji zadań wydanych zostało sześć wniosków pokontrolnych (nr 1⁵⁷, 2⁵⁸, 3⁵⁹, 4⁶⁰, 5⁶¹ i 7⁶²), dwa zostały zrealizowane w całości, jeden w części a trzech nie wykonano.

---

⁵⁵ W czasie pandemii COVID-19.

⁵⁶ Z tego: siedmiu wychowawców, czterech nauczycieli, po dwóch psychologów i pedagogów.

⁵⁷ Ujęcie w Statucie zagadnień wymaganych rozporządzeniem w sprawie ramowych statutów placówek publicznych oraz dokumentowanie tych zmian.

⁵⁸ Przestrzeganie maksymalnej dopuszczalnej liczby uczniów w oddziałach szkolnych oraz wychowanków w oddziałach szkolnych oraz wychowanków w grupach wychowawczych, a w przypadku wystąpienia przekroczeń niezwłoczne podejmowanie działań w celu utworzenia kolejnego oddziału lub grupy wychowawczej.

⁵⁹ Przeprowadzanie kontroli okresowych obiektów budowlanych (rocznych) zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego oraz rzetelne prowadzenie książek obiektów budowlanych.

⁶⁰ Wylimowanie z obowiązujących procedur możliwości przeprowadzania przez pracowników MOW badań na obecność w organizmie nieletniego alkoholu.

⁶¹ Spełnienie norm bezpieczeństwa wymaganych przepisami rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny (w Kijaszkowie: montaż zabezpieczeń przed ewentualnym zsuwaniem się wychowanków po poręczach oraz umieszczenie w widocznym miejscu planu ewakuacji placówki; w Łobżenicy: wyposażenie schodów w internacie w balustrady z poręczami oraz zabezpieczenie szlaku komunikacyjnego wychodzącego z budynku administracyjno-szkolnego poza teren Ośrodka przed bezpośrednim wejściem na jezdnię.

⁶² Przekazywanie do organu założycielskiego protokołów kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów MOW.

Na podstawie analizy 10 losowo wybranych dzienników lekcyjnych⁶³, NIK ustaliła, że w jednym oddziale klasowym w roku 2018/2019. odnotowana w dzienniku łączna liczba uczniów obecnych i nieobecnych w okresie od 6 listopada 2018 r. do 15 marca 2019 r. (łącznie przez 27 dni) wyniosła od 17 do 21 osób w tym łącznie przez osiem dni obecnych było od 17 do 19 uczniów; Także w jednym oddziale klasowym w roku szkolnym 2020/2021 przez osiem dni odnotowana w dzienniku łączna liczba uczniów obecnych i nieobecnych wyniosła 17 osób. Ustalone nieprawidłowości w zakresie przekroczeń liczby uczniów w oddziale zostały opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1109-1167, 2079-2080)

Nie wszystkie obiekty MOW objęte zostały okresowymi kontrolami budowlanymi rocznymi wymaganymi przepisami art. 62 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego oraz nie dokonano wszystkich wymaganych prawem wpisów w książkach obiektów budowlanych (ustalenia w tym zakresie zostały opisane w pkt 1.5. niniejszego wystąpienia pokontrolnego).

(akta kontroli str. 933-935, 1359-1369, 1483-1491)

Protokół z kontroli w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów Ośrodka, przeprowadzonej w 2019 r., nie został przekazany do organu prowadzącego (ustalenia w tym zakresie zostały opisane w pkt 1.4. niniejszego wystąpienia pokontrolnego).

(akta kontroli str. 1358)

Nadal, jak wynika z oględzin NIK⁶⁴, nie wyposażono schodów w Internacie w Łobżenicy w balustrady z poręczami (ustalenia w tym zakresie zostały opisane w pkt 1.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego).

(akta kontroli str.1316-1341)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) W budynku internatu nie zapewniono wychowankom bezpiecznych i higienicznych warunków, określonych w przepisach: rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, oraz art. 4 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej⁶⁵ w ten sposób, że: nie wyposażono schodów w balustrady z poręczami; nie zapewniono bieżącej wody pod natryskami; w części pokoi mieszkalnych ceramiczne okładziny parapetów były spękane oraz posiadały ubytki, a klepka parkietu była luźna; na elewacji budynku występowały odstające krawędzie blachy oraz mocowań instalacji odgromowej; Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego nie zawierała postanowień co do otwarcia wyjścia ewakuacyjnego.

(akta kontroli str. 1189-1340, 1356-1357)

Poprzedni Dyrektor⁶⁶ wyjaśnił, że konstrukcja budynku internatu nie pozwala na poszerzenie schodów, które są wąskie i montaż poręczy powodowałby, że nie

⁶³ Z tego dwóch z roku szkolnego 2018/2019, trzech z roku szkolnego 2019/2020 oraz pięciu z roku szkolnego 2020/2021.

⁶⁴ Przeprowadzonych w dniach: 19 maja 2021 r. oraz 30 czerwca 2021 r.

⁶⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 869 t.j.

⁶⁶ W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 sierpnia 2019 r.

byłoby możliwości minięcia się na schodach. Dodał, że sprawę tę konsultowano z przedstawicielami Starostwa Piłskiego i nie znaleziono możliwości zmian.

(akta kontroli str. 1638-1650)

Dyrektor MOW wyjaśnił, że nie potrafi wytłumaczyć dlaczego wychowankowie wszystkich grup od kilkunastu lat korzystają z pryszniczy znajdujących się na poziomie piwnicy internatu z dala od grup wychowawczych. Dodał, że obecność pracownika w pobliżu tych pryszniczy zwiększa bezpieczeństwo i eliminuje ewentualne ryzykowne zachowania wychowanków. Wyjaśnił także, że płytki na parapetach ulegają częstym uszkodzeniom podczas przestawiania mebli. W odniesieniu do luźnej klepki parkietowej wyjaśnił, że poprzednia dyrekcja MOW zaniedbała remontu. Dalej podał, że podjęty zostanie remont opierzenia na elewacji, które zostało zniszczone przez wychowanków wychodzących, w latach poprzednich, przez okna internatu, a roboty obejmą także instalację odgromową. Dyrektor nie wyjaśnił, jaka jest procedura otwierania wyjścia ewakuacyjnego w internacie.

(akta kontroli str. 969-970, 1342-1347)

2) W 2018 r. nie przeprowadzono kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów MOW. Natomiast kopii protokołu z takiej kontroli, przeprowadzonej w 2019 r. nie przekazano do organu prowadzącego. Jednocześnie kontrole w latach 2019 oraz 2020 przeprowadzono nierzetelnie biorąc pod uwagę nie zawarcie w nich żadnych zaleceń oraz ustaleń pozwalających na podjęcie działań naprawczych, pomimo występowania w budynku internatu elementów potencjalnie niebezpiecznych dla wychowanków. Tym samym nie dopełniono obowiązków wynikających z przepisów § 3 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

(akta kontroli str. 410-422, 1024-1027, 1358)

Dyrektor wyjaśnił, że w latach 2018-2020 nie był dyrektorem Ośrodka i nie posiada wiedzy w opisanym wyżej zakresie.

(akta kontroli str. 925-935)

3) W 2020 r. z naruszeniem przepisów art. 62 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego w żadnym z budynków MOW nie została przeprowadzona kontrola przewodów kominowych, tym samym naruszone zostały przepisy art. 62 ust. 1 pkt 1c Prawa budowlanego. Ponadto w 2018 r i w 2020 r. nie przeprowadzono półrocznych kontroli budowlanych hali sportowej, co stanowiło naruszenie przepisów art. 62 ust. 1 pkt 3 Prawa budowlanego.

(akta kontroli str. 1359-1369, 1688-1693)

Dyrektor MOW wyjaśnił, że nie są mu znane powody niezrealizowania półrocznych kontroli budowlanych, a nieprzeprowadzenie w 2020 r. kontroli przewodów kominowych wyjaśnił przeoczeniem.

(akta kontroli str. 925-935, 1611-1617)

4) Dyrektor MOW nie wykonał 19 zaleceń pokontrolnych, w tym dziewięciu określonych jako pilne, wydanych po kontrolach stanu technicznego obiektów budowlanych pięcioletnich przeprowadzonych 2017 r., pomimo że od ich wydania upłynęło około cztery lata. Zalecenia te wskazane zostały także w protokołach po rocznych oraz półrocznych przeglądach technicznych przeprowadzonych odpowiednio: 29 września 2018 r. oraz 29 sierpnia 2019 r. Również nie zostały zrealizowane zalecenia pokontrolne wydane po rocznych oraz półrocznych przeglądach technicznych przeprowadzonych 2 września 2020 r. – 14 zaleceń w całości i jedno w części. W protokołach z kontroli rocznych oraz półrocznych nie zostały ustalone terminy dla wykonania tych zaleceń.

(akta kontroli str. 216-249, 1359-1369, 1452-1463, 1473-1476, 1796-1807, 1492-1502, 1505-1506, 1622)

Dyrektor MOW w wyjaśnieniach w powyższej sprawie nie wskazał przyczyn nierealizowania zaleceń po kontrolach okresowych stanu technicznego obiektów MOW.

(akta kontroli str. 925-935, 1588-1594)

5) Prowadzone dla sześciu obiektów MOW książki obiektów budowlanych nie zawierały wszystkich wpisów wymaganych przepisami art. 64 ust. 1 Prawa budowlanego. W czterech książkach brakowało informacji dot. osoby upoważnionej do dokonywania wpisów, a w pięciu nie było wpisów o przeprowadzonych kontrolach (w tym: o dwóch kontrolach przewodów kominowych⁶⁷, o trzech kontrolach pomiarów elektrycznych⁶⁸, o jednej kontroli instalacji gazowej⁶⁹).

Dyrektor wyjaśnił, że w latach 2018-2020 nie był dyrektorem Ośrodka i nie są mu znane powody dla których nie dokonywano odpowiednich wpisów w książkach obiektów MOW.

(akta kontroli str. 329-409)

Poprzedni Dyrektor⁷⁰ wyjaśnił brak wpisów przeoczeniem.

(akta kontroli str. 976-988)

6) Obowiązujące w MOW dwie Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego (jedna dla MOW, a druga dla hali sportowej), pomimo upływu, odpowiednio: 17 lat i 12 lat od ich wprowadzenia nie były aktualizowane. Nieaktualizowanie tych instrukcji co najmniej raz na dwa lata stanowiło naruszenie przepisów § 6 ust. 7 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków.

(akta kontroli str. 423-496)

W wyjaśnieniach w tej sprawie, Dyrektor MOW podał, że wynika to z zaniedbań osób kierujących Ośrodkiem w latach 2004-2020.

(akta kontroli str. 969-970, 1342-1347)

7) Konstrukcja toalet w budynku internatu nie zapewniała wychowankom możliwości korzystania z nich w sposób zapewniający intymność⁷¹, tym samym naruszono przepisy § 26 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia w sprawie MOW.

(akta kontroli str. 1189-1341, 1356-1357)

Dyrektor MOW wyjaśnił, że wahadłowe drzwi w toaletach wynikają z projektu z 2001 r., a wcześniejsze kierownictwo Ośrodka nie dokonało w tym zakresie żadnych zmian.

(akta kontroli str. 969-970, 1342-1347)

8) MOW nie zapewnił odpowiedniej do liczby wychowanków opieki pedagogów i psychologów, zgodnie z wymogami przepisów § 24 ust. 4 rozporządzenia w sprawie MOW. Sytuacja taka wystąpiła, w przypadku psychologa - na koniec każdego kwartału 2018 r. i 2019, r., a w 2020 r. na koniec marca i czerwca. Natomiast w przypadku pedagoga - na koniec każdego kwartału 2018 r. i na koniec trzech pierwszych kwartałów 2019 r.

⁶⁷ Przeprowadzonych w dniach 14 września 2018 r. oraz 25 stycznia 2021 r.

⁶⁸ Przeprowadzonych w dniach 12 grudnia 2018 r., 9 grudnia 2019 r. oraz 4 lutego 2021 r.

⁶⁹ Przeprowadzonej w dniu 2 listopada 2020 r.

⁷⁰ W okresie od 1 września 2020 r. do 31 października 2020 r. (wcześniej od 6 kwietnia 2020 r. pełniący obowiązki dyrektora w związku z długotrwałą nieobecnością dyrektora MOW).

⁷¹ Na brak intymności w toaletach wskazali już wcześniej (w marcu 2018 r.) wizytatorzy z Kuratorium Oświaty w Poznaniu.

Poprzedni Dyrektor⁷² wyjaśnił, że podejmowano próby zatrudnienia psychologa jednak niewielu kandydatów spełniało wymagania. Natomiast zatrudnienie pedagoga z uprawnieniami do resocjalizacji w tak małej miejscowości oddalanej od większych ośrodków było trudne.

(akta kontroli str. 971-072, 1375-1377, 1511-15161643-1646)

9) W roku szkolnym 2018/2019⁷³ w jednym oddziale stan osobowy uczniów⁷⁴ wyniósł od 17 do 21, w tym w ośmiu dniach obecnych było od 17 do 19 uczniów. W roku szkolnym 2020/2021⁷⁵, także w jednym oddziale, stan osobowy uczniów⁷⁶ wynosił 17 osób⁷⁷. Tym samym, od jednej do pięciu osób przekroczona została ewidencyjna oraz od jednej do trzech osób faktyczna, dopuszczalna przepisami⁷⁸ liczebność (16) uczniów w oddziale.

(akta kontroli str.1109-1167 1808-1809)

Dyrektor MOW nie wyjaśnił przyczyny wystąpienia przekroczeń.

(akta kontroli str. 971-972, 2077-2078)

Poprzedni Dyrektor⁷⁹ wyjaśnił, że w przypadku przekroczeń liczby uczniów w oddziale klasowym sporządzano aneks do arkusza organizacyjnego, jednak uzyskanie zgody organu prowadzącego na aneks było bardzo trudne, co tłumaczono oszczędnościami. Dodał również, że występujące przekroczenia związane z dowiezieniem nowych wychowanków występowały do czasu zatwierdzenia aneksu, jednak nie były nigdy tak drastyczne, aby zagrażały bezpieczeństwu wychowanków.

(akta kontroli str. 971-972, 1349-1352)

OCENA CZĄSTKOWA

Otoczenie Ośrodka, jak i jego pomieszczenia (poza budynkiem internatu) spełniały ogólne wymagania z zakresu bezpieczeństwa i higieny. Nie przeprowadzono (w 2018 r.) kontroli obiektów Ośrodka pod kątem zapewnienia korzystania z nich w sposób bezpieczny i higieniczny. Większość zaleceń wydanych po okresowych kontrolach półrocznych oraz rocznych obiektów budowlanych i pięcioletniej, pomimo upływu kilku lat, nie zostało zrealizowanych. Obowiązujące w MOW instrukcje przeciwpożarowe nie były aktualizowane w terminach wymaganych przepisami. Osoby zatrudnione na stanowiskach psychologów i pedagogów posiadały odpowiednie kwalifikacje. Natomiast nie posiadał ich jeden nauczyciel, a dwóch wychowawców nie posiadało udokumentowanego przygotowania pedagogicznego. MOW nie zapewnił odpowiedniej do liczby wychowanków godzin opieki pedagogów i psychologów, poprzez zwiększenie ich tygodniowego wymiaru czasu pracy. Nie

⁷² W okresie od 1.01.2016 r. do 31 sierpnia 2019 r.

⁷³ W okresie od 6 listopada 2018 r. do 15 marca 2019 r. odnotowano łącznie w 27 dniach.

⁷⁴ Obecnych oraz nieobecnych.

⁷⁵ Przez 8 dni.

⁷⁶ Obecnych oraz nieobecnych.

⁷⁷ Przy czym liczba obecnych nie przekraczała 16 osób.

⁷⁸ Zgodnie z przepisami odpowiednio § 5 ust. 3 pkt 9 załącznika nr 2, § 5 ust. 3 pkt 9 załącznika nr 3, § 5 ust. 3 pkt 6 załącznika nr 4 i § 5 ust. 3 pkt 8 załącznika nr 5B do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 21.05.2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624, ze zm.).

⁷⁹ W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 sierpnia 2019 r.

zrealizowano w całości trzech oraz częściowo jednego z wniosków sformułowanych w wyniku kontroli, przeprowadzonej w 2017 r., bowiem nadal nie przestrzegano maksymalnej dopuszczalnej liczby uczniów w oddziałach szkolnych; obiekty Ośrodka nie były poddawane okresowym kontrolom stanu technicznego, w terminach wymaganych Prawem budowlanym; książki obiektów budowlanych MOW prowadzone były nierzetelnie; nie przekazano organowi prowadzącemu protokołu z kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów Ośrodka (z 2019 r.); nie wyposażono schodów w balustrady z poręczami w budynku internatu .

OBSZAR

2. Realizacja przez MOW zadań opiekuńczych i wychowawczych

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2018-2021 (do 31 marca) z ewidencji wychowanków skreślono łącznie 320 osób (odpowiednio: 99, 125, 90, 6), w tym z powodu:

- długotrwałej nieobecności spowodowanej ucieczką lub brakiem powrotu z urlopu/przepustki, odpowiednio: 35, 53, 38, 2; wychowankowie ci przebywali w MOW przez okres od 27 do 1095 dni,
- przeniesienia do innych MOW z przyczyn wychowawczych odpowiednio 5, 15, 9, 2; wychowankowie ci przebywali w MOW przez okres od jednego do 859 dni,
- ukończenia 18 roku życia, odpowiednio: 48, 37, 36, 0; wychowankowie ci przebywali w MOW przez okres od 18 do 1 612 dni,
- zakończenia procesu resocjalizacji przed ukończeniem 18 roku życia, odpowiednio: 1, 4, 1, 0; wychowankowie ci przebywali w MOW przez okres od 54 do 290 dni,
- innych przyczyn (przeniesienie wychowanków do MOS⁸⁰, schronisk dla nieletnich, zakładu poprawczego, objęcie dozorem kuratora lub przymusowym leczeniem, odroczenie wykonania środka zabezpieczającego), odpowiednio: 10, 16, 6, 2; wychowankowie ci przebywali w MOW przez okres od 47 do 854 dni).

(akta kontroli str. 1410)

Wykreślenie z ewidencji Ośrodka sześciu wychowanków w związku z zakończeniem okresu resocjalizacji, przed ukończeniem 18 roku życia, odbyło się w każdym przypadku na podstawie postanowienia właściwego sądu rodzinnego.

(akta kontroli str. 1391, 1398, 1399-1402, 1404-1406)

2.2. W prowadzonych w MOW rejestrach zdarzeń nadzwyczajnych (opisanych w pkt 1.2. niniejszego wystąpienia) odnotowano łącznie osiem zdarzeń⁸¹, z tego:

- dwa w 2018 r., dot. pobicia nieletniego oraz deklaracji próby samobójczej dwóch wychowanków i próby targnięcia się na życie przez jednego wychowanka;
- jedno w 2019 r., dot. złego samopoczucia (ból głowy i wymioty) wychowanka, który sześć dni później zmarł w szpitalu;
- pięć w 2020 r. dot. pobicia nieletniego (trzy przypadki), znęcanie się nad wychowankiem przez innych wychowanków, próba samobójcza (tzw. połyk).

⁸⁰ Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii.

⁸¹ Do wszystkich dochodziło podczas dyżurów pełnionych przez różnych wychowawców i dopuszczali się ich różni wychowankowie.

W sprawie zgonu wychowanka MOW postępowanie prowadzi Prokuratura Rejonowa w Pile.

(akta kontroli str. 578-589, 969-970, 1342-1347)

W trakcie poprzedniej kontroli NIK przeprowadzonej w 2017 r., ustalono, że liczba zdarzeń nadzwyczajnych wyniosła pięć. Dyrektor wyjaśnił, że powodem wzrostu, w latach 2018-2021 (do 31 marca) liczby zdarzeń nadzwyczajnych mogły być obniżone nastroje wychowanków i zmniejszona (w związku z pandemią COVID-19) liczba urlopowań do domów rodzinnych. Dodał, że w celu ograniczenia takich zdarzeń organizowane są spotkania z psychologami i pedagogami, na których omawiane są bieżące problemy poszczególnych wychowanków. A także organizowane są zespoły wychowawcze, podczas których omawiane są problemy dotyczące poszczególnych grup wychowawczych.

(akta kontroli str. 945-951)

Z informacji uzyskanej przez NIK od Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Pile wynika, że w latach 2018-2021 (do 31 marca) nie odnotowano żadnych zdarzeń o charakterze ratowniczo-gaśniczym na terenie MOW.

(akta kontroli str. 1106-1107)

Z informacji uzyskanej przez NIK od Komendanta Powiatowej Policji w Pile⁸² wynika, że w latach 2018-2021 (do 31 marca) funkcjonariusze Policji wzywani byli do Ośrodka 190 razy. W 141 przypadkach wezwania dotyczyły „ucieczki nieletnich z MOW”, w pozostałych (w poszczególnych latach objętych kontrolą):

- 15 w 2018 r., dotyczyło: (po trzy) „podejrzenia, że wychowanek (lub wychowankowie) jest nietrzeźwy”; „ujawnienia narkotyków”; (dwa) „pobicia nieletniego”; (po jednym) „naruszenia nietykalności cielesnej wychowanka”; „agresywnego wychowanka” „fałszywego zawiadomienia przez wychowanka o podłożeniu ładunku wybuchowego”; „zgłoszenia podejrzenia kradzieży danych z twardego dysku”; „znieważenia nauczyciela przez wychowanka”; „zatrzymania wychowanka posiadającego narkotyki”; „udzielenia pomocy załodze pogotowia ratunkowego przy czynnościach podejmowanych wobec wychowanka”;
- 20 w 2019 r., dotyczyło: (sześć) „podejrzenia, że wychowanek (lub wychowankowie) jest nietrzeźwy”; (pięć) „naruszenia nietykalności cielesnej wychowanka”; (po jednym) „pobicia nieletniego”; „agresywnego wychowanka” „próby samobójczej”; „gróźb karalnych kierowanych przez wychowanka w stosunku do innego wychowanka”; „podejrzenia posiadania narkotyków”; „zgłoszenia przez wychowanka myśli samobójczych”; „zatrzymania wychowanków, jako sprawców rozboju na terenie Piły”; „próby podpalenia koldry”; „znęcania się psychicznie nad innym wychowankiem”;
- 14 w 2020 r., dotyczyło: (cztery) „pobicia nieletniego”; (po dwa) „agresywnego wychowanka”; „naruszenia nietykalności cielesnej wychowanka”; (po jednym) „podejrzenia, że wychowanek (lub wychowankowie) jest nietrzeźwy”; „gróźb karalnych kierowanych przez wychowanka w stosunku wychowawcy”; „autoagresji – wychowanek – uderzył głową w ścianę”; „kradzieży leków przez jednego z wychowanków”; „zgłoszenia dot. wychowanka znajdującego się pod wpływem narkotyków”; „kradzieży mienia na terenie MOW”;
- w 2021 r. (do 31 marca) zgłoszono tylko uciezki:

(akta kontroli str. 1086-1105)

---

⁸² Dalej KPP w Pile.

Z informacji uzyskanej przez NIK z Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Poznaniu wynika, że od 1 kwietnia 2019 r. MOW znajdował się w rejonie dyspozytorni medycznej w Poznaniu. Od 1 kwietnia 2019 r. do 31 marca 2021 r. w Placówce odnotowane zostały 42 zdarzenia, do których został zadysponowany zespół ratownictwa medycznego, z tego:

- 20 w 2019 r. dotyczyło: (pięć) bólu brzucha lub klatki piersiowej, (cztery) zasląbnienia; (po dwa) urazu głowy, w tym w jednym przypadku po upadku; pobicia; duszności, w tym, w jednym przypadku odnotowano nerwicę; (po jednym przypadku): zaburzeń psychicznych, próby samobójczej; zażycia leków psychotropowych; rany ręki; spożycia alkoholu.

- 21 w 2020 r. dotyczyło: (po cztery) bólu brzucha, klatki piersiowej, boku ciała i nerki; urazu głowy, w tym w jednym przypadku po upadku (w jednym z tych przypadków wystąpiły równolegle nudności, w drugim zawroty głowy, w trzecim wymioty); (po dwa) pobicia; agresywnego wychowanka; braku kontaktu z wychowankiem (któremu towarzyszyły, w jednym przypadku drgawki, w drugim wymioty); (trzy) zaburzeń psychicznych (w tym w jednym przypadku próba samobójcza oraz w jednym myśli samobójcze); (po jednym przypadku) samookaleczenia; myśli samobójczych;

- jeden w 2021 r. dotyczył wymiotów.

(akta kontroli str. 1083-1085)

Opisanych wyżej zdarzeń, poza ośmioma, nie zarejestrowano w rejestrach zdarzeń nadzwyczajnych MOW⁸³. Dyrektor w tej sprawie wyjaśnił, że za wpisy w rejestrze zdarzeń nadzwyczajnych odpowiada dyrektor MOW i dokonuje się ich na podstawie dokumentacji przekazanej przez wychowawcę. Dodał, że nie wie dlaczego poprzedni dyrektorzy MOW nie dopilnowali uzupełnienia wpisów zaistniałych zdarzeń.

(akta kontroli str. 945-951)

Od października 2020 r. do stycznia 2021 r. Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie⁸⁴ wstrzymał kierowanie nieletnich do MOW ze względu na stan bezpieczeństwa wychowanków. Decyzję tę poprzedziły, przeprowadzone⁸⁵ w MOW, przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty, dwie kontrole doraźne. Z protokołu jednej z nich wynikało, że do Kuratorium Oświaty w Poznaniu wpłynęło pismo od Rzecznika Praw Dziecka, który otrzymał korespondencją zawierającą niepokojące informacje o naruszeniu praw dziecka w MOW. W wyniku kontroli Kuratorium stwierdziło m.in.: przekraczanie dopuszczalnych prawem stanów osobowych w grupach wychowawczych, nie zapewnianie całodobowej opieki wychowankom w grupie izolacyjnej; funkcjonowanie mechanizmu podporządkowania jednych wychowanków drugim; występowanie przypadków: kradzieży rzeczy osobistych wychowanków, przemocy fizycznej i psychicznej, a także nieetycznych zachowań wychowawców. Kolejne kontrole przeprowadzone przez Kuratorium w grudniu 2020 r. oraz w styczniu 2021 r. potwierdziły realizację większości z wydanych wcześniej zaleceń.

(akta kontroli str. 603-694)

Dyrektor MOW wyjaśnił, że w wyniku realizacji zaleceń po kontrolach Kuratorium, w Ośrodku, m.in.: wzmożono nadzór nad pracą wychowawczą w internacie;

---

⁸³ Na fakt, że Ośrodek nie dokumentuje wszystkich zdarzeń nadzwyczajnych wskazali już wcześniej (w listopadzie 2020 r.) wizytatorzy z Kuratorium Oświaty w Poznaniu.

⁸⁴ Dalej: ORE.

⁸⁵ W okresie od 26 maja do 16 czerwca 2020 r.,

wprowadzono spotkania społeczności wychowanków, mające poprawiać relacje interpersonalne w grupach wychowawczych; zatrudniono pielęgniarkę; zaprzestano rotacji wychowanków pomiędzy grupami⁸⁶; zapewniono właściwą liczbę wychowawców w czasie pobytu wychowanków w internacie; rozszerzono zakres zajęć tonujących agresję.

(akta kontroli str. 945-951)

W zakresie przyjętych w MOW rozwiązań dotyczących przeciwdziałaniu przemocy i demoralizacji pomiędzy wychowankami Dyrektor MOW podał, że w przypadku posiadania pełnej dokumentacji wychowanka jest ona analizowana, przez dyrekcję Ośrodka, psychologa i pedagoga pod kątem, m.in. deficytów wychowanka oraz stopnia jego demoralizacji. Następnie zostaje on przydzielony do konkretnej grupy wychowawczej, przy czym uwzględnia się jego predyspozycje, zainteresowania, oraz mocne i słabe strony. Przez okres adaptacyjny wychowanek odbywa konsultacje i spotkania z psychologiem, pedagogiem oraz terapeutą. W przypadku zaburzonych relacji rówieśniczych w grupie czy klasie dokonywana jest analiza sytuacji oraz podejmowane są działania mediacyjne lub w ostateczności wychowanek zostaje przeniesiony do innej sypialni lub grupy. W ostateczności, w przypadku powtarzających się sytuacji łamania zasad pobytu, wychowanek przenoszony jest do innej placówki.

(akta kontroli str. 1468-1472)

2.3. W kontrolowanym okresie 172 wychowanków uciekło 273 razy, z tego:

- w 2018 r. - 55 uciekło 70 razy; 19 z tych ucieczek było zbiorowymi;
- w 2019 r. - 67 uciekło 135 razy; 31 z tych ucieczek było zbiorowymi;
- w 2020 r. - 47 uciekło 65 razy; 19 z tych ucieczek było zbiorowymi;
- w 2021 r. (do 31 marca) - trzech ucieczek indywidualnych dopuściło się trzech wychowanków.

Liczba ucieczek w poszczególnych latach kontrolowanego okresu była większa niż w latach wcześniejszych (okres 2012-2017), kiedy wynosiła odpowiednio: 70, 32, 97, 47, 27 i 21.

(akta kontroli str. 1412, 1468-1472)

Dyrektor MOW wyjaśnił, że zwiększenie ucieczek w kontrolowanym okresie następowało w czasie przerw świątecznych i wakacji, gdy wychowankowie, ze względu na brak zgody sądu, nie otrzymywali przepustek do domów rodzinnych.

(akta kontroli str. 945-951, 1903-1912)

2.4. Na podstawie dokumentacji wychowanków, którzy opuścili MOW w latach 2018-2020, w związku z ukończeniem 18 lat, stwierdzono, że liczba dni od orzeczenia sądu o umieszczeniu nieletniego w MOW do jego stawienia się w Ośrodku wyniosła od 49 do 878 dni⁸⁷. Przyczynami skierowania do MOW 12 wychowanków⁸⁸, były: czyny karalne⁸⁹; demoralizacja⁹⁰; posiadanie lub zażywanie

⁸⁶ Chyba, że było to konieczne ze względu na zaburzone relacje między wychowankami.

⁸⁷ W tym czterech przypadkach okres ten wyniósł od 254 do 878, a dotyczyło to wychowanków dla których MOW był kolejnym ośrodkiem wychowawczym.

⁸⁸ Ustalenia kontroli NIK zostały dokonane na próbie 12 wychowanków, którzy opuścili Ośrodek w latach 2018-2020 w związku z osiągnięciem pełnoletności, wytypowanych po czterech z każdego roku wskazanego okresu, których okres pobytu w MOW był najdłuższy (wynosił od 564 dni do 1612 dni). W opisie ustaleń dot. tych wychowanków przyjęto nr poz., pod którą zostali oni zaewidencjonowani w księdze wychowanków Ośrodka. Na próbie tych wychowanków zostały dokonane ustalenia opisane w dalszej części niniejszego wystąpienia (w pkt od 2.5.do 2.9., w pkt 2.15. i 2.16. oraz w pkt 3.1., 3.2. i 3.5.).

lub udostępnianie innemu małoletniemu narkotyków; nierealizowanie obowiązków związanych z objęciem nadzorem kuratora; nierealizowanie obowiązku szkolnego. Wychowankowie rozpoczęli pobyt w Ośrodku po upływie od 49 do 878 dni⁹¹ od wydania przez sąd orzeczenia o umieszczeniu w MOW.

(akta kontroli str. 952-960, 1722-1733)

2.5. I-PET, o którym mowa w przepisach § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym⁹² zostały opracowane dla 11 wychowanków. Nie opracowano I-PET dla wychowanka, który w MOW przebywał 43 dni, a następnie w związku z postanowienia sądu został odtransportowany do OWR⁹³ w Kobylnicy, pozostając jednak, zgodnie z postanowieniem sądu, w ewidencji MOW.

(akta kontroli str. 952-960, 1734-1771)

2.6. Pierwsze I-PET dla ośmiu wychowanków zostały sporządzone po upływie od 21 do 30 dni od daty ich przybycia do MOW. Dla jednego wychowanka⁹⁴, sporządzony został I-PET, na którym nie dokonano adnotacji o dacie jego opracowania. Natomiast dla dwóch, program opracowano po upływie odpowiednio 31⁹⁵ i 127⁹⁶ dni od przybycia do MOW, tj. z przekroczeniem, odpowiednio: jedno i 157 dniowym, terminu wskazanego w interpretacji⁹⁷ zamieszczonej na stronach internetowych ORE⁹⁸. Dyrektor MOW podał, że nie jest w stanie obiektywnie wyjaśnić przyczyn tego przekroczenia ponieważ nie był wówczas Dyrektorem Ośrodka.

(akta kontroli str. 1734-1771, 1817-1842, 1988-2076)

Wszystkie I-PET opracowane zostały przez zespół, w którego skład wchodził: nauczyciele, specjaliści i wychowawca, przy czym fakt podpisania jednego⁹⁹ z nich tylko przez wychowawcę, Dyrektor wyjaśnił uchybieniem.

(akta kontroli str. 952-960)

Przed opracowaniem pierwszego I-PET dokonano wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia/wychowanka, w której zawarto charakterystykę środowiska rodzinnego i trudności wychowawczych wychowanka, diagnozę

---

⁸⁹ Tj.: doprowadzenie innego małoletniego do obcowania płciowego; wykorzystanie bezradności małoletniej i doprowadzeniu jej do obcowania płciowego; kradzieżach.

⁹⁰ Tj.: przemoc wobec rodzica; palenie papierosów; sprawianie problemów wychowawczych; ucieczki z domu; ucieczki z ośrodka socjalizacyjnego; posiadanie środka odurzającego; bicie rówieśników; groźenie pracownikowi szkoły podpaleniem.

⁹¹ Czterech wychowanków rozpoczęło pobyt w MOW po upływie od 254 do 878 dni od wydania postanowienia; dla tych wychowanków MOW był kolejnym ośrodkiem wychowawczym.

⁹² Dz. U. Nr 296, poz. 1755; dalej: rozporządzenie MEN w sprawie pobytu w MOW.

⁹³ Ośrodka Wspomagania Rodziny.

⁹⁴ Dot. wychowanka nr 2330, który przybył do Ośrodka we wrześniu 2016 r.

⁹⁵ Dot. wychowanka nr 2458.

⁹⁶ Dot. wychowanka nr 2443.

⁹⁷ Zgodnie, z którą program winien być opracowany w terminie nie dłuższym niż 30 dni od daty przybycia wychowanka do MOW.

⁹⁸ Pod adresem: <https://www.ore.edu.pl/2018/06/wydzial-resocjalizacji-i-socjoterapii/> (odsłona w dniu 20 lipca 2021 r.).

⁹⁹ Dot. wychowanka nr 2827.

pedagogiczną z zaleceniami, opinię psychologiczną z zaleceniami oraz zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego¹⁰⁰.

I-PET dla dziewięciu wychowanków zostały opracowane w terminach¹⁰¹ ustalonych w przepisach § 6 ust. 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym¹⁰². W przypadku pozostałych dwóch I-PET - na jednym nie podano daty jego sporządzenia, a drugi sporządzono po 27 dniach od daty (26 września 2017 r.) przybycia wychowanka do MOW.

I-PET opracowane dla czterech wychowanków zawierały wszystkie elementy, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1-6 rozporządzeń w sprawie warunków organizowania kształcenia. W przypadku pozostałych siedmiu¹⁰³ I-PET nie zawarto w nich działań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, tj. elementów, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 5 (przywołanego rozporządzenia). Ustalone nieprawidłowości w tym zakresie zostały opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1734-1771, 1988-1994, 2008-2014, 2064-2071)

Pierwsze I-PET dla ośmiu wychowanków¹⁰⁴ sporządzone zostały przed wydaniem dla nich orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego. Po uzyskaniu przez MOW tych orzeczeń I-PET zostały zmodyfikowane.

W trakcie pobytu 11 wychowanków w MOW, opracowane dla nich I-PET były modyfikowane, po dokonywanej przez zespół dwa razy w roku ocenie efektywności dotychczas udzielanej wychowankowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

(akta kontroli str. 1734-1771)

W aktach wszystkich 11 wychowanków znajdowały się orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego (na jednym z tych orzeczeń została udokumentowana data jego wpływu do MOW).

W pierwszych I-PET sporządzonych dla trzech wychowanków zawarte zostały zalecenia z orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego (z tego w jednym przypadku nie udokumentowano, ani daty sporządzenia I-PET, ani daty wpływu orzeczenia; a w dwóch przypadkach I-PET został sporządzony, odpowiednio: po 49 dniach od daty wpływu orzeczenia do Ośrodka¹⁰⁵ oraz po sześciu dniach od daty wydania orzeczenia¹⁰⁶). Dla pozostałych ośmiu wychowanków orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydane zostały po upływie od sześciu do 581 dni od daty opracowania pierwszego I-PET.

---

¹⁰⁰ Jeżeli zostało wydane przed opracowaniem I-PET.

¹⁰¹ Tj. jeden I-PET sporządzono po upływie sześciu dni od wpłynięcia do Ośrodka orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, a w pozostałe osiem – do 30 września r. szk., w którym wychowanek rozpoczął od początku r. sz. kształcenie.

¹⁰² Dz. U. z 2020 r., poz. 1309, wcześniej rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1113); dalej: rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia.

¹⁰³ Dot. wychowanków nr: 2330, 2091, 2827, 2789, 2669, 2461, 2510.

¹⁰⁴ Dot. wychowanków nr: 2091, 2115, 2510, 2641, 2458, 2669, 2789, 2827.

¹⁰⁵ Jednak w terminie do 30.09. r. szk., w którym wychowanek rozpoczął od początku r. sz. kształcenie.

¹⁰⁶ Przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

Osiem pierwszych I-PET dla wychowanków, dla których MOW, w dniu ich sporządzania, nie posiadali orzeczeń, opracowano na podstawie takich dokumentów jak: wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania wychowanka/ucznia¹⁰⁷; wywiad środowiskowy; opinie z poprzednich szkół lub/i ośrodków; opinie Opiniodawczych Zespołów Specjalistów Sądowych, schroniska dla nieletnich, kuratorów sądowych oraz obserwacji chłopców w Ośrodku; analizy mocnych stron i deficytów nieletnich oraz z wymiany spostrzeżeń pomiędzy nauczycielami, wychowawcami, specjalistami i informacji uzyskanych od rodziców/opiekunów prawnych.

(akta kontroli str. 952-960, 1734-1771)

Dyrektor MOW wyjaśnił, że problemy związane z pozyskiwaniem orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego dla wychowanków wynikają głównie z braku rzetelnej współpracy rodziców lub opiekunów prawnych na okoliczność pozyskania zgód na realizację badań. Dodał, że problemem jest też duże obciążenie poradni psychologiczno-pedagogicznych interesantami.

(akta kontroli str. 964-968, 1342-1347)

Ustalone działania resocjalizacyjne w I-PET opracowanych dla 11 wychowanków były zróżnicowane. Przykładowo dla wychowanka (nr 2115) przyjęte działania dotyczyły m.in.: kształtowania konstruktywnych sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych, stresowych, prawidłowego okazywania uczuć i empatii; W I-PET wychowanka (nr 2314) natomiast, zaplanowane działania dotyczyły m.in.: prowadzenia treningu zastępowania agresji.

(akta kontroli str. 2016-2023, 2049-2056)

2.7. Spośród 12 wychowanków Ośrodka, 11 sporządziło IPU (jeden¹⁰⁸ po krótkotrwałym pobycie w MOW, postanowieniem sądu, został skierowany do OWR w Kobylnicy, gdzie przebywał do osiągnięcia pełnoletności). Według informacji uzyskanej w toku kontroli NIK, z PCPR w Poznaniu wychowanek ten nie sporządził IPU.

(akta kontroli str. 1028-1082)

2.8. W stosunku do 11 wychowanków Ośrodka, w sposób następujący wywiązano się z obowiązków określonych w przepisach § 3 ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie¹⁰⁹:

- nie później niż do 10 grudnia roku poprzedzającego, poinformowano właściwego kierownika PCPR o dziesięciu wychowankach, którzy w danym roku kalendarzowym osiągnęli pełnoletność¹¹⁰; w jednym przypadku PCPR powiadomiony został przez placówkę socjalizacyjną, której podopiecznym był wychowanek MOW;
- informację do właściwego kierownika PCPR o zamiarze usamodzielnienia się wychowanka wymaganą co najmniej na trzy miesiące przed terminem opuszczenia przez niego Ośrodka, sporządzono w odniesieniu do siedmiu wychowanków;
- nie później niż na miesiąc przed opuszczeniem Placówki, do właściwego kierownika PCPR przekazano dokumentację 11 wychowanków.

¹⁰⁷ O której mowa w przepisach § 6 ust. 9 rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, dalej: WOFU.

¹⁰⁸ Dot. Wychowanka nr 2669.

¹⁰⁹ Dz. U. poz. 954, dalej: rozporządzenie w sprawie usamodzielnienia.

¹¹⁰ Z tym, że w siedmiu przypadkach przesyłano równocześnie dokumentację wychowanków.

Nie przestrzegano wymogów prawnych w zakresie poinformowania właściwego kierownika PCPR o zamiarze usamodzielnienia się pięciu wychowanków¹¹¹, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości” w obszarze drugim niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 1028-1082, 1030-1032, 1772-1783, 1468-1472, 1517-1524, 1674-1687)

2.9. IPU dla 11 badanych wychowanków opracowano w terminie określonym w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie usamodzielnienia. W każdym przypadku na opiekuna usamodzielnienia wyznaczona została osoba spoza MOW.

Dostępna w MOW dokumentacja nie pozwalała na ustalenie, czy IPU był opracowany z opiekunem usamodzielnienia, jednak każdy IPU został przez opiekuna podpisany. Osoba wyrażająca zgodę na pełnienie funkcji opiekuna zobowiązywała się m.in. do: zaznajomienia się z dokumentacją i drogą życiową osoby usamodzielnianej; opracowania wspólnie z osobą usamodzielnianą IPU; współpracy z rodziną osoby usamodzielnianej oraz ze środowiskiem lokalnym; opiniowania wniosku o pomoc pieniężną; oceny realizacji IPU i jego modyfikowania. Zgromadzona w aktach spraw korespondencja wskazuje na przygotowywanie IPU we współpracy z właściwym kierownikiem PCPR.

Opracowane IPU 11 wychowanków w każdym przypadku odnosiły się do sposobów i form określonych w § 7 ust. 1¹¹² rozporządzenia w sprawie usamodzielnienia

(akta kontroli str.939-941, 1784-1795)

Dyrektor MOW wskazał na następujące problemy związane z przygotowywaniem IPU: brak rzetelnych i wiarygodnych informacji na temat środowiska lokalnego wychowanków, ich sytuacji materialno-finansowej; brak właściwej kontroli i opieki nad usamodzielnianym w miejscu jego zamieszkania; brak sprecyzowanych planów podopiecznych na dalsze życie oraz wykazywanie przez nich dużej roszczeniowości pozyskania jak najszerszej pomocy, bez pokrycia w zamierzonym efekcie końcowym.

(akta kontroli str. 969-970, 1342-1347)

2.10. W każdym roku okresu objętego kontrolą Ośrodek realizował zajęcia resocjalizacyjne¹¹³, sportowe i rekreacyjne¹¹⁴, kulturalno-oświatowe¹¹⁵, rozwijające zainteresowania¹¹⁶, o których mowa w przepisach § 19 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie MOW. Przy realizacji tych zajęć, Ośrodek współpracował, m.in. z: KPP w Pile, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, sądami rejonowymi, kuratorami sądowymi, izbami dziecka, Gminnym Centrum Kultury w Łobżenicy,

---

¹¹¹ Dot. To wychowanków nr: 2827, 2789, 2115, 2330, 2458.

¹¹² Poza określonymi w § 7 ust. 1 pkt 5 przyw. rozporządzenia, gdyż taka sytuacja nie miała miejsca.

¹¹³ Np. programy resocjalizacyjne grup wychowawczych, w tym, m.in.: rozwijanie umiejętności kontroli własnych emocji; podnoszenie poczucia akceptacji; wskazywanie konsekwencji prawnych i moralno-społecznych zachowań, które mogą dostarczyć silnych doznań (kradzieże, bójki); eliminowanie błędnych wyobrażeń o rzeczywistości; kształtowanie tolerancji dla odmiennych poglądów;

¹¹⁴ Np.: zajęcia na basenie, Bieg „Olka” w Wyrzysku (2018/2019), Bieg „Graja” w Łobżenicy (2018/2019), międzygrupowe zawody piłki halowej (2018/2019, 2019/2020, 2020/2021), mistrzostwa Polski w piłce nożnej (2018/2019).

¹¹⁵ Np.: zajęcia nauki tańca użytkowego dla wychowanków we współpracy ze Szkołą Tańca Astra Luna Wałcz, pomoc przy organizacji imprez przez Centrum Kultury w Łobżenicy, udział w gminnym konkursie na potrawę wigilijną, udział w powiatowym konkursie na palmę wielkanocną, udział w powiatowym konkursie na Wielkanocne Strojne Jajo.

¹¹⁶ Np. zajęcia plastyczne, teatralno-muzyczne, kulinarne.

Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Łobzenicy, PCPR, MOPR¹¹⁷, opiniodawczymi zespołami sądowymi specjalistów.

W ramach zajęć o charakterze terapeutyczno-profilaktycznym Ośrodek prowadził dla wychowanków, m.in.: warsztaty z asertywności; warsztaty profilaktyczne z zakresu uzależnień od narkotyków, alkoholu lub papierosów; zajęcia z profilaktyki HIV i AIDS; terapia Biofeedback; trening zastępowania agresji. Z realizacji dwóch ostatnich z ww. zajęć zrezygnowano od roku szkolnego 2019/2020.

(akta kontroli str. 925-935)

Dyrektor wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą, jedynym problemem w realizacji zajęć terapeutycznych był brak, w roku szkolnym 2019/2020 i 2020/2021, osoby posiadającej kwalifikacje do prowadzenia terapii Biofeedback oraz treningu zastępowania agresji¹¹⁸.

(akta kontroli str. 925-935)

2.11. Kontrola Kuratorium wykazała, że nauczyciele wychowawcy prowadzili dla każdej grupy wychowawczej dzienniki zajęć. W sześciu dziennikach nie zostały zamieszczone wszystkie informacje¹¹⁹, o których mowa w przepisach § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji¹²⁰. Kuratorium zaleciło wpisywać do dzienników zajęć wszystkie dane wymagane przepisami rozporządzenia w sprawie prowadzenia dokumentacji.

(akta kontroli str. 590-602)

Dyrektor wyjaśnił, że dane w dziennikach nie zostały wpisane przez pomyłkę.

(akta kontroli str. 945-951)

2.12. Dzienniki lekcyjne prowadzone były dla każdego oddziału w szkołach wchodzących w skład MOW; jednak do sześciu z nich, objętych kontrolą Kuratorium, nie zostały wpisane wszystkie informacje wymagane przepisami § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie prowadzenia dokumentacji¹²¹. Kuratorium zaleciło wpisywać do dzienników lekcyjnych wszystkie dane wymagane przepisami rozporządzenia w sprawie prowadzenia dokumentacji .

(akta kontroli str. 590-602)

Dyrektor wyjaśnił, że dane w dziennikach nie zostały wpisane przez pomyłkę.

(akta kontroli str. 945-951)

2.13. Kontrola Kuratorium wykazała, że:

- psychologzy i pedagodzy prowadzili dzienniki zajęć, w których zostały zamieszczone wszystkie informacje wymagane przepisami § 11 ust. 3 rozporządzenia w sprawie prowadzenia dokumentacji;

---

¹¹⁷ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

¹¹⁸ Ponieważ pedagog, który je prowadził w r. szk. 2018/2019 przebywał na urlopie na podratowanie zdrowia.

¹¹⁹ Tj.: w porządku alfabetycznym nazwiska i imiona wychowanków, adresy poczty elektronicznej rodziców wychowanków, uwagi o wychowankach, informacje o kontaktach z rodziną wychowanka; adresy zamieszkania wychowanka, adresy zamieszkania rodziców jeżeli były różne od adresu zamieszkania wychowanka, numery telefonów rodziców wychowanków oraz informacje o zajęciach prowadzonych w MOW w poszczególnych dniach.

¹²⁰ Dz. U. poz. 1646, ze. zm., dalej: rozporządzenie w sprawie prowadzenia dokumentacji.

¹²¹ Brakowało adresów poczty elektronicznej (jeżeli je posiadają) i numerów telefonów rodziców.

- w latach szkolnych 2019/2020 i 2020/2021 nie prowadzono dzienników innych zajęć, w szczególności z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- w siedmiu objętych kontrolą dziennikach zajęć z zakresu ww. pomocy, prowadzonych w roku szkolnym 2018/2019, nie zostały zamieszczone wszystkie informacje wymagane przepisami § 11 ust. 3 rozporządzenia w sprawie prowadzenia dokumentacji¹²².

Kuratorium zaleciło wpisywać do dzienników zajęć wszystkie dane wymagane przepisami rozporządzenia w sprawie prowadzenia dokumentacji oraz prowadzenie dziennika innych zajęć zgodnie z wymogami tego rozporządzenia.

(akta kontroli str. 590-602)

Dyrektor wyjaśnił, że dane w dziennikach nie zostały wpisane przez pomyłkę. Dodał, że w latach szkolnych 2019/2020 i 2020/2021 były prowadzone zajęcia z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, jednak nie prowadzono dzienników tych zajęć. Tematykę tych zajęć wpisywano w dziennikach lekcyjnych oraz w dziennikach zajęć wychowawczych i dziennikach pedagoga i psychologa.

(akta kontroli str. 945-951)

2.14. W okresie objętym kontrolą 17 wychowanków Ośrodka uzyskało zgodę właściwego sądu rodzinnego na przedłużenie pobytu w MOW. Wychowankowie ci ukończyli w MOW Branżową Szkołę Zawodową, z tego: pięciu wychowanków w roku szkolnym 2017/2018 i po sześciu w latach szkolnych 2018/2019 i 2019/2020.

(akta kontroli str.1341, 1452-1463)

Dyrektor MOW podał w wyjaśnieniach, że Ośrodek nie miał żadnych trudności z uzyskaniem ww. zgód sądu na przedłużenie pobytu wychowanków. Dodał, że podczas przedłużonego pobytu w MOW wychowankowie zachowywali się w sposób poprawny.

(akta kontroli str. 925-935, 1452-1463)

2.15. NIK wystąpiła do Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego o informację dotyczącą 12 wychowanków, którzy w latach 2018-2021 opuścili Ośrodek w związku z osiągnięciem pełnoletności oraz 12¹²³ wychowanków, którzy zostali wykreśleni z ewidencji MOW w związku z długotrwałą nieobecnością. Uzyskano informacje o zbyt dużym stopniu ogólności, uniemożliwiającej przyporządkowanie ich do jednostki objętej kontrolą.

(akta kontroli str. 1963-1987)

2.16. Spośród 11 wychowanków MOW, dla których sporządzony został IPU, siedmiu (63,6%) zgłosiło się do właściwego PCPR/MOPR i rozpoczęło realizację IPU. W odniesieniu do czterech wychowanków dokonano modyfikacji IPU (w tym w odniesieniu do jednego dwukrotnie), a oceny programu w związku z zakończeniem procesu usamodzielnienia, dokonano w odniesieniu do trzech wychowanków. W trakcie kontroli NIK przeprowadzonej w 2017 r. udział procentowy wychowanków, którzy zgłosili się do PCPR celem realizacji IPU, wynosił 46,7%.

(akta kontroli str. 1030-1082, 1674-1676)

---

¹²² Brakowało adresów poczty elektronicznej rodziców i ich numerów telefonów, indywidualnych programów pracy z wychowankiem lub programów pracy grupy (w przypadku zajęć grupowych), tygodniowego rozkładu zajęć i oceny postępów i wniosków dotyczących dalszej pracy z wychowankiem.

¹²³ Do badania NIK wytypowano po czterech wychowanków, którzy z powodu ucieczki lub braku powrotu do MOW, zostali skreśleni z ewidencji w 2018 r., 2019 r. i 2020 r. – do próby z poszczególnych lat wybrano wychowanków o najdłuższym okresie pobytu w Ośrodku.

Spośród 12 wychowanków, którzy w latach 2018-2020 opuścili Ośrodek, w związku z osiągnięciem pełnoletności oraz 12¹²⁴ wychowanków, którzy zostali wykreśleni z ewidencji Ośrodka w związku z długotrwałą nieobecnością:

- żaden nie był objęty ubezpieczeniem społecznym w KRUS¹²⁵;
- 16 z nich (66,7%) objętych było ubezpieczeniem społecznym w ZUS¹²⁶ z tytułu umowy o pracę lub umowy zlecenie; udział procentowy stwierdzony w tym zakresie w trakcie kontroli NIK przeprowadzonej w 2017 r. wynosił 35,7%;
- 9 (37,5%) wychowanków kontynuowało naukę; udział procentowy stwierdzony w tym zakresie w trakcie kontroli NIK przeprowadzonej w 2017 r. wynosił 42,9%.

(akta kontroli str. 1108, 1814-1822)

2.17. Po kontroli NIK przeprowadzonej w 2017 r. w zakresie realizacji przez Ośrodek zadań opiekuńczych i wychowawczych wydane zostały dwa wnioski pokontrolne (nr 6¹²⁷ i 8¹²⁸), z których jeden został wykonany.

Na próbie 12 wychowanków, o której mowa w pkt 2.15. niniejszego wystąpienia ustalono, że MOW powiadamiał Policję w miejscu zamieszkania wychowanków, którzy samowolnie oddalili się z Ośrodka. Natomiast nie zrobił tego w ośmiu przypadkach niepowrotu wychowanków z urlopowania.

(akta kontroli str. 941, 1810-1813)

Dyrektor MOW wyjaśnił, że z powodu braku sprecyzowanych przepisów prawnych w przypadku niepowrotu wychowanka, który za zgodą sądu przebywał na przepustce, dyrektor MOW może zabiegać o powtórne doprowadzenie wychowanka do Ośrodka przez Policję tylko za pośrednictwem sądu.

(akta kontroli str. 969-970, 1342-1347)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) W I-PET siedmiu wychowanków nie określono działań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego i sposobu realizacji tych działań, o których mowa w przepisach w przepisach § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia.

(akta kontroli str. 1988-1994, 2008-2014, 2064-2071)

Dyrektor MOW w złożonych wyjaśnieniach nie odniósł się do kwestii niezaplanowania w I-PET zajęć z zakresu doradztwa zawodowego. Podał natomiast, że zajęcia takie planowane są zgodnie z ramowymi planami nauczania dla wszystkich wychowanków.

(akta kontroli str. 959-860)

---

¹²⁴ Do badania NIK wytypowano po czterech wychowanków, którzy z powodu ucieczki lub braku powrotu do Ośrodka, zostali skreślenie z ewidencji w 2018 r., 2019 r. i 2020 r. – do próby z poszczególnych lat wybrano wychowanków o najdłuższym okresie pobytu w MOW.

¹²⁵ Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

¹²⁶ Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

¹²⁷ Zobowiązanie wychowawców, będących opiekunami usamodzielnienia, do realizacji zadań do których się zobowiązali, wobec byłych wychowanków Ośrodka.

¹²⁸ Powiadamianie jednostek Policji w miejscu zamieszkania nieletniego, o jego „niepowrocie” lub ucieczce.

2) Dyrektor MOW nie przesłał do PCPR, co najmniej na trzy miesiące przed terminem opuszczenia Ośrodka, informacji o zamiarze usamodzielnienia się czterech wychowanków, pomimo takiego obowiązku nałożonego na dyrektora MOW przepisami § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie usamodzielnienia, a w jednym przypadku przesłał informację z 49 dniowym opóźnieniem

(akta kontroli str. 1028-1082, 1030-1032, 1772-1783)

Poprzedni Dyrektorzy MOW¹²⁹ podali w wyjaśnieniach, że kwestią usamodzielnienia się wychowanków zajmowali się pedagodzy Ośrodka.

(akta kontroli str. 1647-1659)

OCENA CZĄSTKOWA

Ośrodek realizował zadania opiekuńcze i wychowawcze wspierane przez prowadzenie szeregu zajęć resocjalizacyjnych, sportowych, kulturalno-oświatowych i rozwijających zainteresowania dla wychowanków. MOW dla nowoprzyjętych wychowanków opracował I-PET, jednak tylko cztery spośród 11 zbadanych zawierały wszystkie wymagane elementy. W siedmiu brak było ujęcia zajęć z zakresu doradztwa zawodowego. Wychowankowie usamodzielniani przez Ośrodek opracowali IPU, w którym zostały ujęte wszystkie wymagane elementy. Ośrodek nie realizował obowiązku informowania właściwych kierowników PCPR o zamiarze usamodzielnienia się wychowanków. W dziennikach lekcyjnych i dziennikach zajęć nie zamieszczano wszystkich wymaganych informacji. MOW zagwarantował wychowankom możliwość kontynuowania nauki po ukończeniu 18. roku życia, uzyskując zgodę właściwego sądu rodzinnego w tym zakresie.

Po opuszczeniu MOW wychowankowie podejmowali pracę, a odsetek tych wychowanków był o 31 punktów procentowych wyższy od udziału procentowego w tym zakresie ustalonego w kontroli NIK przeprowadzonej w 2017 r.¹³⁰. Odsetek wychowanków, którzy podjęli dalszą naukę po opuszczeniu Ośrodka był natomiast o 5,4 punktu procentowego niższy, niż odsetek takich wychowanków, ustalony w poprzedniej kontroli NIK.

Nadal nie został zrealizowany wniosek pokontrolny wydany po kontroli NIK przeprowadzonej w 2017 r., dotyczący powiadamiania w każdym przypadku jednostek Policji w miejscu zamieszkania nieletniego, o jego „niepowrocie”.

OBSZAR

3. Monitorowanie skuteczności realizowanych zadań

Opis stanu faktycznego

3.1. W kontrolowanym okresie dokonane zostały WOFU dotyczące 11 wychowanków Ośrodka, objętych badaniem NIK. Ocen tych dokonywał, dwa razy w roku szkolnym, zespół, w składzie: nauczyciele, specjaliści i wychowawcy prowadzący zajęcia z wychowankami.

(akta kontroli str. 1734-1771)

3.2. Dokonane w badanym okresie WOFU zawierały elementy, o których mowa w przepisach § 6 ust. 10 pkt. 1, 2, 3 rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia. Przedmiotowe oceny były dokonywane na podstawie,

¹²⁹ W latach 2016-2020.

¹³⁰ Nr P/17/099 Działalność resocjalizacyjna młodzieżowych ośrodków wychowawczych przeprowadzonej w I kwartale 2017 r.; dalej: kontrola NIK przeprowadzona w 2017 r.

m.in. wywiadu z rodzicami, dostępnej dokumentacji medycznej i specjalistycznej wychowanka, obserwacji nauczycieli i wychowawców pracujących z wychowankiem.
(akta kontroli str. 1827-1833, 1842-1849, 1861-1866, 1876-1880, 1882-1885, 1897-1902, 1938-1942)

3.3. MOW dokonywał oceny¹³¹ efektów podejmowanych działań, w szczególności dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych dwa razy w każdym roku badanego okresu. Ocena ta realizowana była poprzez: formułowanie wniosków co do zasadności pobytu wychowanka w MOW; sporządzanie arkusza diagnozy WOFU; oceny efektywności dotychczas udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Przykładowo w ocenie podejmowanych działań wobec wychowanka (nr 2091) w lutym 2018 r. wnioskowano o pracę nad uwidacznianiem konsekwencji zachowań ryzykownych oraz reagowania w sposób kompulsywny, a w czerwcu 2018 r. stwierdzono, że wychowanek należy w pracy z nim skoncentrować się na pomocy w wyznaczaniu istotnych celów życiowych i dążeniu do ich realizacji. W ocenie podejmowanych działań wobec innego wychowanka (nr 2669) w styczniu 2019 r. stwierdzono, że wychowanek jest podporządkowany w stosunku do kadry, kulturalny, wyróżnia się swoją postawą spośród innych wychowanków i należy rozwijać jego mocne strony, a w ocenie sporządzonej we wrześniu 2019 r., po tym jak wychowanek naraził zdrowie i życie innego wychowanka - stwierdzono, że cele terapeutyczne są realizowane z zakłóceniami a we wnioskach znalazło się zalecenie zajęć z zakresu tłumienia agresji.

W latach szkolnych 2018/2019 i 2019/2020 przeprowadzono dwie, a w roku szkolnym 2020/2021 jedną, anonimową ankietę dotyczącą poczucia bezpieczeństwa wychowanków w MOW.

(akta kontroli str. 1945-1962, 1875, 1881, 1936-1937)

3.4. Z badania poziomu bezpieczeństwa wychowanków przeprowadzonego w grudniu 2020 r. sformułowano m.in. następujące wnioski: poziom poczucia bezpieczeństwa społeczności Ośrodka jest zadowalający, większość ankietowanych deklaruowała, że czuje się w Ośrodku bezpiecznie a wskazane przez nich zachowania niepożądane dotyczyły głównie agresji werbalnej a sporadycznie naruszenia nietykalności cielesnej lub kradzieży mienia. W sprawozdaniach z tych badań przeprowadzonych w roku szkolnym 2019/2020, jako podstawowe i oczekiwane metody działań prowadzonych przez Ośrodek, w celu zwiększenia bezpieczeństwa wychowanków, wskazano możliwości rozmowy z wychowawcą, psychologiem i pedagogiem oraz monitoring i socjoterapię. W roku szkolnym 2020/2021 dodatkowo wnioskowano o realizowanie społeczności grupowych w formie zajęć socjoterapeutycznych.

(akta kontroli str. 1945-1946, 1949, 1952, 1954, 1956-1958, 1960-1962)

3.5. Dla żadnego z 11 wychowanków, którzy sporządzili IPU, opiekunem usamodzielnienia nie był pracownik MOW.

(akta kontroli str. 936-941, 945-951)

3.6. Dyrektor Ośrodka nie przedłożył dokumentacji potwierdzającej gromadzenie informacji o losach byłych wychowanków MOW. W wyjaśnieniach w tej sprawie podał, że nie ma jasno sprecyzowanych przepisów obligujących MOW do monitorowania funkcjonowania wychowanka po osiągnięciu pełnoletności. Dodał, że to byli wychowankowie kontaktują się z pracownikami MOW telefonicznie lub poprzez fora społecznościowe, a sporadycznie przyjeżdżają do Ośrodka. Dodał, że

---

¹³¹ O której mowa w przepisach § 28 pkt 1 rozporządzenia w sprawie MOW.

uzyskane w ten sposób informacje nie były poddawane analizie i nie były wykorzystywane do ewaluacji.

(akta kontroli str. 945-951, 969-970, 1342-1347, 1430)

Poprzedni Dyrektor¹³² podał w wyjaśnieniach, że byli wychowankowie bardzo często po usamodzielnieniu nie chcą kontaktu z MOW i nie chcą żeby było wiadomo, że kiedyś się w nim znajdowali. Dodał, że bardzo często wyjeżdżali za granicę.

(akta kontroli str. 999-1006)

3.7. W Kontroli NIK przeprowadzonej w 2017 r. nie sformułowano wniosków dotyczących badanego obszaru.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Ośrodek wykonywał dwa razy do roku WOFU, w których zawarto wszystkie wymagane elementy. Dwa razy do roku dokonywano oceny efektów podejmowanych działań wobec wychowanków przez Ośrodek oraz badano poziom bezpieczeństwa wychowanków w MOW. Ośrodek nie monitorował dalszych losów usamodzielnianych wychowanków, poza uzyskiwaniem informacji o nich, przekazywanych pracownikom MOW przez tych wychowanków.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Przeprowadzanie okresowych kontroli przewodów kominowych i hali gimnastycznej MOW w terminach wymaganych przepisami Prawa budowlanego i rzetelne dokonywanie wpisów do ksiąg obiektów budowlanych Ośrodka.
2. Podjęcie działań w celu zapewnienia spełnienia w budynku internatu norm bezpieczeństwa wymaganych przepisami rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.
3. Podjęcie działań w celu zapewnienia wychowankom odpowiednich warunków mieszkaniowych, umożliwiających korzystanie przez nich z toalet w sposób zapewniający intymność i dostęp do bieżącej wody w natryskach.
4. Przeprowadzanie co roku kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów MOW oraz przekazywanie do organu prowadzącego protokołów z tych kontroli;
5. Podjęcie działań mających na celu doprowadzenie do zrealizowania zaleceń wydanych we wcześniejszych okresowych kontrolach stanu technicznego obiektów MOW.
6. Zaktualizowanie obowiązujących w Ośrodku instrukcji bezpieczeństwa przeciwpożarowego.
7. Zapewnienie opieki pedagogicznej i psychologicznej odpowiedniej do liczby wychowanków przebywających w Ośrodku.
8. Niedopuszczanie do przekraczania wymaganej przepisami liczebności uczniów w oddziale.

¹³² W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 sierpnia 2019 r.

9. Przestrzeganie obowiązków w zakresie informowania właściwych kierowników PCPR o wychowankach, którzy w danym roku kalendarzowym osiągnęli pełnoletność i o zamiarze usamodzielnienia się wychowanków.
10. Sporządzanie I-PET zawierających wszystkie wymagane elementy.
11. Wyeliminowania nieprawidłowości stwierdzonych przez Kuratorium Oświaty w toku kontroli zleconej przez NIK;

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, ... lipca 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Dyrektor

KontrolerKontroler

Maciej Andrzejewski
Starszy inspektor kontroli
państwowej

z up. Grzegorz Malesiński
p.o. Wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis